

DOMOLJUB

Izhaja vsak četrtak. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 3 K 60 v, za Ameriko in druge tuje države 4 K 60 v.) — Spisil in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice šte. 2. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2.

**SLOVENSKEMU LJUDSTVU
V PODUK IN ZABAVO.** ❧

Inserati se sprejemajo po sledečih cenah: Enostopna pettivrsta (šestina „Domoljubove“ širine 34 mm) stane za enkrat 30 v. Pri večkratnem objavljenju primeren popust po dogovoru. — Posamezne številke se prodajajo po 10 v. Čekovni promet poštno-hranilničnega urada šte. 824.797.

Štev. 22.

V Ljubljani, dné 31. maja 1906.

Leto XIX.

Zadruga na Nemškem.

Brez zadružništva ne pojde. Kakor ni mogoče posamniku napravljati svojih cest, vodovodov, tako mu tudi ni mogoče zvršiti vsega, kar potrebuje za napredek svojega gospodarstva. Pravzaprav je tudi občina, ki napravi pot, ki zgradi vodovod, leke vrste zadruga.

Pa o tem ne bomo danes pisali. Naš namen je le na zgledu pokazati, kaj se dá vse kmetu po zadružni poti poseči. V ta namen stopimo nekoliko na Nemško in si po večjem oglejmo mošnje kmečke zadruga.

1. L. 1903 (dné 30. jun.) je bilo na Nemškem 17.162 poljedelskih zadrug; danes jih je že nad 20.000. Tako rastejo. Večina (13.000) je poljedeljskih, krog 2000 je poljedelskih konsumnih društev, do 3000 mlekarne krog 2000 drugih zadrug. Skupen promet vseh teh zadrug znaša krog milijard kron. V Avstriji smo v tem še zelo zaostali in sram nas mora biti, da nas je Nemec tako prehitel.

2. Posamne vrste nedenarnih zadrug so te-le:

a) Konsumne zadruga. Te kupujejo skupno vse, kar potrebuje net pri svojem gospodarstvu. S tem

dosežejo nižje cene in boljše blago. Zlasti to moramo poudarjati, da ravno te zadruga najbolj rabijo kemiška preizkuševališča. Blago se potem takem po vrednosti natančno spozna in plača. To je potrebno pri gnojilih, pri umetni krmi, pa tudi pri semenih. V Ljubljani imamo kemiško preizkuševališče, ki se pa ravno vsled tega, ker zadružništvo še ni dovolj razvito, premalo rabi. Pripominjamo, da se kmečka konsumna društva na Nemškem le malo pečajo s špecerijo ali manufakturo.

b) Strojne zadruga omogočujejo manjšemu kmetu rabo strojev, zlasti velikih: parnih mlatilnic, plugov, skupnih motorjev. Po nekaterih krajih imajo pa tudi manjše stroje skupno: stroje za setev, sejanje, trierje itd.

c) Prodajavne zadruga prodajajo skupno vse deželne pridelke. Na ta način zabranijo, da ne pride vsa prodaja v roke posamnim prekupcem. Zdaj gre velikrat kmečki pridelek skozi sedem rok, preden pride do tistega, kateri ga rabi. Vsaka roka mu pa nekaj na kmetovo škodo zase odtrga. Poglavitne take zadruga so žitne z lastnimi skladišči, ali pa tudi brez njih, živinske, perotninske, jajčje, sadne zadruga. Pri nas je v tem še zelo zaostalo.

č) Proizvajavne zadruga večje kmete v eno celoto, da sami predelajo in izdelajo svoje izdelke in jih potem prodajajo. Te vrste so: mlekarne in sirarne, vinorejske, gozdarske, sadjarske zadruga. V takih zadrugah se tudi skupno izdeluje kislo zelje, prideluje in prodaja zelenjava, pripravljajo konzerve in preserve iz jagod in sadja.

d) Živinorejske zadruga skrbijo za to, da pridobivajo in ohranjajo dobro plemensko živino. V tem oziru imajo: konjerejske, goveje, prašičorejske, ovčjerejske, kozjerejske, čebelarke in perotninarske zadruga. S tem namenom se pa pečajo marsikje tudi društva.

e) Zadruga za zboljševanje zemlje, regulacijo rek in vodâ goje skrb za skupne pašnike, za zboljševanje travnikov itd.

Država zadruga na Nemškem izdatno podpira, mnogo bolj nego pri nas. Zato pa tudi sijajno vspevajo. Raiffajznovka še ni nobena propadla; in tudi druge se splošno lepo razvijajo. Pač so imeli tudi tu svoje otročje bolezni; marsikatera zadruga je morala prenehati, a to ni oplašilo kmetov, marveč jih je le izbistrilo, da so se razumnejše oklenili zadružništva.

† Josip Jeglič.

Umrli je mož, ki zasluži, da mu postavimo spomenik v naših srcih, spomenik, ki naj priča o probuji in o organizaciji našega ljudstva, spomenik o vstvarjanju narodnogospodarski energiji in delavnosti naše domovine.

Josip Jeglič, prvi ravnatelj »Zadružne zveze« in načelnik »Gospodarske Zveze« je zatisnil svoje oči k zadnjemu počitku.

Malo se je pisalo in govorilo o njem. Samo včasih v poročilu kakšnega občnega zbora se je bralo njegovo ime skromno med drugimi. Nikdar se ni silil v ospredje; tih je stal ob strani, ko se je govorilo, a prvi je bil vedno tam, kjer se je delalo. Hrupa in šuma ni maral; njegovo življenje je bilo posvečeno tistemu delu, ki ga je pa očitvidno spremljal božji blagoslov, kajti izviralo je iz najčistjšega namena in posvečeno je bilo blagru bližnjega in sreči našega ljudstva.

Pod sivoglavimi gorenjskimi velikani mu je tekla zibelka. Če je kdaj o Gorenjcu veljala beseda, da je značajan, moški in odkrit, je veljala ta beseda o Jegliču. Kar si je postavil kot smoter, to si je dobro premislil. Nikdar ni zastavil svojega dela za puhle, negotove stvari. Trezen, računajoč duh, ki natančno preudari vse, kar je ugodno in neugodno, mu je bil lasten. Pošten cilj pred očmi, in varna, gotova pot do njega — to je bilo njegovo delovanje.

Zato je bil rojen gospodar. Visoke trgovske zmožnosti je pokazal že kot trgovec, ko je bila njegova trgovina na najboljšem glasu in je vživala zaupanje vseh, ki so jo poznali. A še posebno nam je dokazal svoje izredne zmožnosti, ko jih je postavil v službo naši ljudski narodnogospodarski organizaciji.

Pri tem je pokazal svoje pošteno srce in svojo nesebično požrtvovalnost. Stopil je na čelo »Gospodarski zvezi«. Od vseh strani so letele nanjo pušice, napadi so se gromadili, ni manjkalo bridkih izkušenj. A on se ni strašil, je kot zvest krmilar stopil na čelo tej organizaciji. Valovi so butali ob ladjo, udarcev ni manjkalo, nevarnosti so se množile od dne do dne. A on ni tožil, se ni jezil, ni izgubil ravnotežja. Zaupajoč v poštenost svojega dela je vztrajal in je izpeljal svojo ladjo v mirnejše vodovje, kjer z gotovostjo plove dalje.

Ljudska društva so se množila. Nastala je »Zadružna zveza«, ta krepka trdnjava, okoli katere se zbirajo vsa druga ljudska narodnogospodarska društva. Bilo je ogromno delo, organizirati to novo velikansko gospodarsko telo. On je organiziral zvezo društev, je vodil revizijo, je vpeljal denarno izmenjavo, in tako je rastla organizacija od dne do dne. Kakor njiva, obsejana z dobrim semenom, poganja zdaj naša domovina na vseh krajih gospodarska društva, ki se jim ni treba bati za obstoj, ker se čutijo kot udje velikega telesa, iz katerega dobivajo svojo moč, svoj krvni obtok in svoje varstvo. Težave so bile zu-

nanje in notranje. Po vseh kulturnih deželah imajo zdaj že »Zadružne zveze«, a nikjer ni bila borba zanje tako huda, ker se jim ni nikjer stavilo nasproti toliko raznovrstnih sovražnikov, tako nizkotnih in samopridnih, tako neizbirčnih v svojih sredstvih, tako ščitenih od strani, ki bi imela vse drug namen, nego ustavljati težnje ljudstva po narodnogospodarskem razvoju... A pustimo jih danes, te ljudi! Rajni Jeglič jim je v svoji dobrohotnosti odpustil na pragu večnosti.

A težave so bile tudi notranje. Kdo se je briga za narodnogospodarsko vzgojo našega ljudstva, preden ni prišla na dan zadružna ideja? Kdo nam je dal trgovskih šol, kdo je našemu ljudstvu odpiral pogled v svetovni promet in ga učil uporabljati zase pridobitve modernega časa? Oderuštvo in splošna gospodarska zaostalost sta bila žalostna znaka obupnemu položaju našega ljudstva. Zato je bilo pa znamenje velike požrtvovalnosti in moškega poguma, ki se ni strašil nobenih zaprek, da je stopil Jeglič na to težavno bojišče. Njegov velikodušni brat, ki pod knežjim hermelinom ni niti za trenutek izgubil zavesti, da je sin trpečega in za svoj obstoj se borečega ljudstva, mu je bil plemeniti svetovalec pri tej odločitvi. Hvala in čast obema! Težko delo je doseglo po težkih bojih zaželeni in zaslužen uspeh. Zbudilo se je v ljudstvu veselje do dela in do združevanja. Zasijala je rešilna misel, da le v složnem, zadružnem delu je naša rešitev. In uspeh te misli se kaže danes že tje do zadnje planinske kočice, kjer ljudstvo čuti in vživa sadove zadružnega dela. Da, še več! Ta misel se je od nas razširila na Hrvaško, v Primorje, doli ob obali Jadranskega morja, in povsod jo pozdravljajo kot znanilko boljših časov, kot vodnico k rešitvi iz gospodarske bede.

Slava Jegliču, da je svoje dragocene zmožnosti postavil v službo tej ideji!

A našli smo ga tudi povsod drugod, kjerkoli je bilo treba kaj koristnega storiti. On je bil med prvimi, ki so sprožili misel, z združenimi silami postaviti v Ljubljani modern hotel prve vrste, da nas ne prehiti tujec, kakor nas je že tolikokrat. Seveda je bilo težavno realizirati to misel, a Jeglič se je pošteno trudil in pomagal s svetom in z dejanjem, da se je misel izvršila. Koliko je delal sam, koliko ur je žrtvoval temu delu, ne da bi od dela zahleval tudi dobička. Zdelo se mu je samo ob sebi umljivo, da dela tam, kjer se stori kaj obče koristnega.

Za njim žaluje »Krščanska ženska zveza« kot za svojim blagim in modrim svetovalcem. S svojo blago gospo soprogo je deloval neutrudno tudi v tem društvu. Udeleževal se je sestankov in predavanj, stal društvu vedno ob strani in globoka hvaležnost vseh članic za njegov trud mu bo sledila v večnost.

Ko se je snovala »Vzajemna zavarovalnica«, je bil Jeglič med prvimi, ki je k izvršitvi te velevažne ustanove podal svojo pomoč in svoje znanje. Pri »Ljudski prisojilnici« je deloval vedno marljivo in bil dejanska priča rasti temu velikemu zavodu.

Ko se je sprožila misel »Zadružne tiskarne«, je Jeglič vstopil v kolo snovateljev in pomagal oživitviti to misel.

A on ni bil nikjer le odbornik in član, ampak prvi in najmarljivejši delavec. Nikdar ni iskal časti ali priznanja, iskal je le dela in ga je vselej tudi našel.

Imeli smo ga med sabo kakor svojega modrega, dobrega očeta. Bili so časi mladostne iniciative in burnih idej, ki so rodili naše zadružne ustanove. In pri naših neštevilnih sejah so mladi prihajali z vedno novimi dejami, polnimi zlatih nad in kipečega optimizma. Naš Jeglič je vse mirno poslušal. Nobena debata ga ni vznemirila, nobena beseda ga ni užalila, noben fantom ga ni preslepil. Vse je v hipu preudaril in ocenil na njegovo realno vrednost. Ni se zmotil nikoli. Naš idealizem je po njegovem preudarku dobil vedno ono realno obliko, v kateri je postal izvedljiv. In ko je slednjič on v par kratkih besedah izrekel svojo misel, je bila stvar dognana, zrela za izvršitev. In Jeglič je bil oni, ki jo je izvajal z neskončno potrpežljivostjo in udanostjo, mirno in gotovo do popolne izvršitve.

S častmi in odlikami obsuje svet može, ki so se povzpeli na lestvici družabnih stopenj. A višji je oni, ki dela za tisoče in ostane med njimi — brat med brati, pomočnik in svetovalec, ki jim žrtvuje vse svoje moči, pripravljen, da vsak čas svoje mesto odstopi drugemu. Ni višje časti in večjega odlikovanja, nego je zaupanje ljudstva, ki izroči usodo svojega imetja in svojo gospodarsko bodočnost v roke možu poštenjaku. To zaupanje je vžival Jeglič v polni meri.

Zato pa stojimo ob njegovi smrti kakor ob rakvi svojega očeta. Kratko dobo je živel, a zaslužil si je ime očeta slovenskega zadružništva.

In to ime mu bodi v čast vse dni, dokler bo še na Slovenskem kaj mož, ki vedo, kaj je ljubezen, poštenje in delo!

Dr. Lampe.

Kako so ga vsi spoštovali, pokazalo se je na dan njegovega res veličastnega pogreba. Pokopal ga je presvitli gospod knezoškof, ki se je pripeljal od birmovanja iz Št. Vida pri Zatičini. Bilo je pri pogrebu navzočega toliko različnega občinstva, da ne pomnimo še tolike udeležbe od te strani. Navzoč je bil gospod deželni predsednik baron Svihwarz, grof Korinski, deželni glavar pl. Detela, deželni odbornik Grasselli, dr. Gregorič, podpredsednik trgovske zbornice Kolman, mnogo trgovcev, veliko število gospej in gospodičen ter cel naval drugega ljudstva. Pred hišo mu je zapelo žalostinko društvo katoliških rokodelskih pomočnikov, v župni cerkvi sv. Petra, ki je bila pri tej priliki vsa razsvetljena, društvo »Ljubljana«, na grobu ste peli pevsko društvo »Zvon« in zopet »Ljubljana«. Pred duhovščino so vozili poseben voz s vencem. Krsta je ležala v najlepšem steklenem vozu, ki se je sedaj drugič rabil (prvič pri pogrebu g. Lukmana). Svete maše zadušnice so se brale v petek v šentpeterski cerkvi. Naj počiva blagi pokojnik po trudopolnem delu med nami v miru! Njegova dobra dela so ga sprenijala v večnost.

Političen pregled.

VOLILNA PREOSNOVA IN HOHENLOHE.

Ministerski predsednik se je skoraj tri tedne pogajal s strankami o številu poslancev in razdelitvi volilnih okrajev. In kar se ni posrečilo baronu Gautschu v dveh mesecih, to se je izjalovilo tudi princu Hohenlohu. Vzroki so pač jasni in znani. Ko so kovali sedanji volilni red za Avstrijo, so zagotovili nadvlado v državi nemško-liberalni stranki, in danes so se zopet zedinile nemške stranke, da si tudi po novem volilnem redu zagotove nadvlado v zbornici. Vlada pa je med dvema mlinskima kamnom. Ganiti ne more ne na levo ne na desno. Že baron Gautsch je računal z nemškimi zahtevami, dobro vedoč, da drugače ne dobi volilne preosnove, ki je bila prva in najvažnejša naloga. Vendar pa je toliko upošteval dejanske razmere v Avstriji, da je v svojem načrtu izdatno pomnožil število slovanskih poslancev, ki bi sami tvorili večino. Četudi bi bila slovanska večina le neznatna, vendar bi bil to že velik napredek in razvoj slovanskih narodov. Gautsch ni imel sreče in pričeto delo je prepustil svojemu nasledniku, ki z isto odločnostjo zagovarja volilno preosnovo. Princ Hohenlohe je pri vsaki priliki nagovarjal stranke, naj se same zedinijo. Toda Nemci trdo drže v rokah skledo iz katere hočejo zajemati tudi Slovani. Princ Hohenlohe priliva juhe v ričet, a Nemci segajo po vedno večjih žlicah. Hohenlohe je že dejal, da se mu sicer še ni posrečilo doseči popolnega sporazumljenja strank, a da pozna želje vseh. Ker je prepričan, da mora biti izvedena volilna preosnova in bo tudi izvedena, hoče predložiti odsek nekaj navodil, po katerih je še mogoče, da se doseže sporazumljenje glede volilne preosnove.

IZPREMEMBE GAUTSCH-BYLANDTO-VEGA ZAKONSKEGA NAČRTA O VOLILNI PREOSNOVI.

Število poslancev bi se zvišalo za 40 in sicer dobi 14 Galicija, 9 Nižje Avstrijsko, 4 Češko, 3 Bukovina, po 2 Moravska, Šlezija, Zgornje Avstrijsko in Tirolsko, po enega pa Solnograd in Trst. Na Češkem dobe Čehi dva, Nemci pa tudi dva nova poslanca, ravno tako dobe Nemci in Čehi v Šleziji in na Moravskem po enega novega poslanca. V Galiciji se poveča število mestnih poslancev za 14 in bi imela mesta 32, kmečki volilni okraji pa 70 volilnih okrajev. Volilni okraji bi se porazdelili v Galiciji tako, da dobe Rusini 27, Poljaki pa 43 državnih poslancev. V Bukovini bi dobili Rumuni in Rusini kakor tudi Nemci po enega poslanca. Izmed 9 novih volilnih okrajev na Nižjem Avstrijskem bi dobila nižjeavstrijska mesta in trgi štiri, Dunaj pa 5 novih poslancev. Na Zgornjem Avstrijskem dobi Linc še enega poslanca, drugo poslansko mesto dobe kmetije. Na Solnograškem dobi še Solnograd enega poslanca. Na Tirolskem naj bi dobili Italijani še enega poslanca in Nemci enega poslanca. Trst še enega italijanskega poslanca. — Med drugimi nasveti je nasvetoval Hohenlohe tudi, naj se določi za izpremembo volilnih okrajev dvetretjinska večina. Odsek je sklenil na predlog dr. Susteršiča, naj se natisnejo Hohenlohevi predlogi in naj ima odsek prihodnjo sejo v torek. O usodi Hohenlohevega truda poročamo prihodnjič!

HOHENLOHE-WEKERLE.

Med Ogrsko in Avstrijo je prišlo zadnji čas do precejšnjega nesporazumljenja, katerega mu so krivi Mažari, ki so si ubili v glavo, da hočejo imeti svoj poseben carinski tarif (določbe glede uvoznine). Ogrji namreč zahtevajo,

da se med državama več ne sklene trgovinska in carinska zveza, kot je bila dosedaj običajna, ampak le pogodba, kakor s kako tujo državo. Da temu avstrijski politiki ne morejo pritrditi, je umevno. Baš zaradi tega nesporazumljenja sta se sešla ogrski in avstrijski ministerski predsednik, da stvar poravnata. Princ Hohenlohe ima gotovo dobro voljo. V zbornici je izjavil z vso odločnostjo, da hoče braniti prosti in neovirani promet med Avstrijo in Ogrsko. Isto je zadrževal zastopnikom avstrijskih tovarnarjev in trgovcev. Toda razlika med avstrijsko in ogrsko vlado je toliko, da ne pomaga le dobra volja. Princ Hohenlohe se more danes zanašati le na pooblastilo krone. V parlamentu nima zanesljive zaslombe, dokler visi v zraku volilna preosnova. In Wekerle? Le-ta je z vso odločnostjo zagovarjal v razgovoru s princem Hohenlohe in v ministerskem svetu pod predsedstvom vladarjevim zgoraj omenjeno zahtevo Mažarov, da smejo namreč oni sami skleniti poseben ogrski carinski tarif. Avstrijska vlada pa zastopa stališče, da sta najvažnejša trgovinski pogodbi z Nemčijo in Italijo že sklenjeni na podlagi skupnega carinskega tarifa, ki je v Avstriji odobren od državnega zbora in uveljavljen postavnim potom, na Ogrskem pa z naredbo Fejervarijevega ministerstva. Ogrski parlament mora torej odobriti z naredbo uveljavljeni carinski tarif, ker bi posebni ogrski carinski tarif onemogočil v bodoče vsa nova trgovinska pogajanja. Ako pa že hočejo Ogrji imeti svoj poseben carinski tarif, potem se more to zgoditi le potom preosnove cele nagodbe iz leta 1867. To stališče je odločno zagovarjal princ Hohenlohe v soboto tudi pred vladarjem. Toda Wekerle je sam izrazil željo, naj ne pade zadnja beseda, dokler se ne zedini s svojimi ministerskimi tovariši. Wekerle si torej ni zgradil poti. Mogoče je, da bode ogrski državni zbor molče odobril Fejervarijevo naredbo, s katero so uveljavljene trgovinske pogodbe. In ta je za sedaj še najboljši izhod iz zagate. Ob sklepu lista pa smo dobili sporočilo, da je Hohenlohe z vsem ministerstvom odstopil, ker se je vladar nagnil na Wekerlovo stran.

OGRSKI DRŽAVNI ZBOR.

Dne 21. t. m. je bila prva seja ogrskega državnega zbora. Tja je pohitel tudi cesar, kjer je govoril prestolni govor. Vladar je naglašal veselje, da je zopet omogočeno zakonito sodelovanje, navajal je predloge, ki bodo došle državnemu zboru za ureditev proračuna, pri katerem se bo oziralo na kolikor mogoče nizko izterjevanje zaostalih davkov, nadalje ureditev gospodarskih razmer s sosednimi državami, o dovolitvi vojaških novincev. Glede Hrvaške in Slavonije je izrazil željo za skorajšnjo ureditev finančnega razmerja ter je obljuboval, da se bodo varovale pravice teh dežel ter se bo gledalo na prosti napredni razvoj teh dežel. Prestolni govor je naznanjal razširjenje političnih pravic na vse sloje prebivalstva, predlogo o splošni volilni pravici, pri kateri se bode gledalo na to, da se ohrani in zagotovi narodnostni značaj Ogrske. Naznanjal je predloge o varstvu samostojnosti, o izboljšanju plač nižji duhovščini ter je izjavljal, da bodo, ko zadobi predloga o splošni volilni pravici zakonito veljavo, razpisane nove volitve.

VOLITVE ZA PETO KURIJO NA ŠTAJERSKEM.

Čimbolj se je približeval dan volitve, tembolj so se pojavljale zmede med štajerskimi Slovenci. Kandidatov je bilo kakor gob in končno jih je ostalo še vedno toliko, da smo se začeli v resnici bati za slovenski mandat na Spodnje Štajerskem. Nemčurji, podpirani od

nemških liberalcev, so postavili za kandidata Vračkota, slovenski liberalci, naščuvani od kranjskih »Narodovcev«, pa so postavili za kandidata Rebeka, ne da bi se ozirali na celjski zaupni shod, ki je z večino glasov proglasil za kandidata urednika dr. Korošca. Socialni demokratje so bili za nemčurškega kandidata Vračkota, dočim so liberalci begali ljudi še z drugimi kandidati. O izidu volitev poročamo prihodnjič!

BOJI OB TURŠKO-ČRNOGORSKI MEJI.

Položaj ob turško-črnogorski meji postaja nevaren. Neprestano se vrše boji med vojaškimi četami in mohamedanci ob meji. Kakih 400 Črnogorcev je ojačilo kristjane. Turki trdijo, da napadajo krščanski vstahi mohamedanske vasi, da so umorili in ranili več mohamedancev ter zažgali več vasi. Črnagora se baje pripravlja. Tudi Turčija je v skopeljskem okraju zapovedala, da naj bodo čete pripravljene vsak čas.

FRANCOSKI BREZVERCI GROZE PAPEŽU.

Izid zadnjih volitev na Francoskem je oju-nal francosko framasonsko vlado za nadaljni brezobzirni boj proti katoličanom. Brezverški časopisi priobčujejo članke, v katerih se grozi, da zapro vse cerkve, ako se katoliška cerkev ne podvrže zakonom o ločitvi cerkve od države.

NOV NAPAD NA FRANCOSKE KATOLIČANE.

V francoskem ministerskem svetu so sklenili, da vsled zakona o ločitvi cerkve od države izgube duhovska gojenci pravico do enoletne vojaške službe. Na ta način hočejo znizati francoski brezverci naraščaj katoliške duhovščine.

IZ RUSKEGA DRŽAVNEGA ZBORA.

Par tednov sem že zboruje novosclicani ruski državni zbor. Trda gre nevesčim narodnim zastopnikom. Rusija se sklada iz mnogo različnih dežel in narodnosti. Vsi ljudje, ki prebivajo v cesarstvu, so se združili v eni težnji za boljšo bodočnost, v skupni boj, vsak za vse, vsi za enega. V tem trenutju je dolžnost vsakega poslanca, da nastopi v imenu pravic vseh posameznih narodnosti, ki so edine v zahtevi po svobodi. — V seji državnega zbora je bil vložen ugovor, ker se car brani, da zasliši odposlanstvo za preložitve razgovora o carjevem prestolnem govoru. — Neki govornik je naglašal, da pomenja to brco državnemu zboru, ki naj se sklicuje na ljudstvo. A zbornica se je pomirila in poslušala popolnoma mirno neko pismo, ki naj naznanja, da naj predloži državni zbor carjev poziv ne po poslanstvu, marveč po posebni vlogi.

STESSELJ NA SMRT OBDOJEN.

Kakor trdijo nekatera poročila, je port-arturski poveljnik Stesselj obsojen na smrt. Ko se je razširila ta vest po Japonskem, se je izrazil japonski general Nogi o Steslju sledeče: »Jaz ne morem na noben način podpirati napadov, ki se vrše od vseh strani na generala Steslja. Jaz sem mnenja, da je Stesselj hraber in več vovak in izvrsten poveljnik. Kolikor sem jaz opazil, je storil v Port Arturu vse, kar je bilo mogoče. Tudi ga ne morem dolžiti plašljivosti, ker tudi jaz bi na njegovem mestu ne mogel več storiti. Stesselj se je moral boriti z mnogimi neprilikami, posebno zavoljo tega, ker je manjkalo v njegovi armadi pokorščine, ki je v vojski poglavitna stvar. Častniki in vojaki so se mu odločno upirali in v takih razmerah je bramba nemogoča.« Tako sodi japonski general o ruskem poveljniku. Če je vse to res, je pač čudno, da bi bil na smrt obsojen!

Listek.

Kako se je Štrbančkov Jaka po cenil vozil.

V Borovju je staro in mlado govorilo samo o novi železnici, ki so jo ravno kar otvorili in ki je stekla pol ure proč od vasi. Kar leze in gre, vse je bilo zraven, ko je prisopihal prvi vlak po novi progi. Čule so se najrazličnejše govorice in ugibanja ni bilo ne konca ne kraja. Povpraševali so drug drugega, če se bo to splačalo, ali bodo vozili tudi, ko sneg zapade, in ob praznikih itd., itd.

V nedeljo popoldne je bila gostilna pri »sladki kaplji« natlačena. Ves pogovor se je sukal spet samo okoli železnice. Zlasti sta prethitavala to zadevo pri peči sedeči Štrbančkov Jaka in Boltetov Jože.

Jaka je bil bolj prazne glave, lahkoveren človek in vedno prijatelj vsakega gostilničarja. Širokoustil se je silno rad in bil tudi precej radoveden. Boltetov Jože pa je bil prebrisan in navihani kot kozji rog. Zbijal je šale, kjer je mogel in kakor je mogel. Najbolj je bil vesel takrat, če se mu je posrečilo koga pošteno speljati na led. Tudi danes je upal, da njegov trud ne bo zastonj.

»Veš kaj, Jaka«, pravil je silno modro Jože, »navihani so pa ti tiči pri železnici.«
»Zakaj pa?« vprašal je Jaka ves vesel, da bo zvedel spet kaj novega.

»Silno prebrisan o nastavitvi cene za vožnjo. Če se pelješ kam blizu, se pelješ čisto zastonj. Še več! Če se peljaš na primer iz Podzida na postajo Gornji log, dobiš še 20 krajcarjev po vrhu.«

»Ha, ha, ha«, zakrohota se Jaka, »ali misliš, da je pustni dan?«

»Verjemi ali ne, meni je to vse eno; pojdi na postajo in vprašaj, če ni res, ti dam petak. O, gospodje pri železnici že vejo, zakaj tako delajo«, zatrjeval je Jože navidezno užaljen.

»To bi pa res rad vedel, zakaj bi bili tako neumni, da bi ljudi zastonj prevažali in jim še denar dajali po vrhu.«

»Poslušaj, ti bom vso stvar pojasnil, vidim, da še ne poznaš, kako so ljudje navihani. Vidiš, stvar je taka. Če hočeš lisico vjeti v past, ji moraš prej na tisti kraj nametati vade, n. pr. mesa, in to parkrat za povrstjo, da se privadi. Potem šele deneš past na določeni kraj, da se vjame. Tako delajo tudi na železnici. Da ljudi privabijo, jih vozijo zdaj v začetku na manjše daljave zastonj in še denar jim izplačujejo. To je samo vada. Ljudem se vožnja dopade, nekaj časa se vozijo zastonj, slednjič jih prime veselje, da bi se peljali še kam dalje, zato kupijo vozni listek, ki je pa na večje daljave jako drag in pri tem železnici desetkrat povrnejo, kar jim je prej izdajala.«

»A tako je s to stvarjo! Zdaj se mi je zasvetilo v buči. Ti pretkan »ajzlpon« ti, saj me ne boš! Čakaj, zdaj se bom pa nalašč prav pogosto peljal iz Podzida v Gornji log, pa samo do tje, naprej pa nikoli ne, o mene pa ne bojo zvalili, da bi se potem okrog vozaril in denar zapravljaj. To jih bom! Takoj jutri se bom peljal zastonj.«

»Še nekaj te moram naučiti«, pristavil je Jože in se trudil, da je prikril smeh, ki mu je hotel po sili ulti. »Uradniki pri železnici delajo za svoj žep. Če vidiš, da kdo o tej navadi nič ne ve, da je vožnja na manjše daljave zastonj,

mu tega prav nič ne razlagajo, ampak vzamejo denar in ga spravijo v svoj žep. Če bi ti torej uradnik hotel zaračunati karto in bi ne mislil izplačati še 20 krajcarjev, kar reci: »Vožnja št. 7.« Boš videl, kak obraz bo napravil pri tem.«

»Že dobro, že vem«, zatrjeval je Jaka ves srecen. »Vožnja št. 7, ne res? To si bom dobro zapomnil! Živio vožnja št. 7!«

Nato sta se oba razšla. Jaka jo je mahnil proti domu, Jože pa naravnost na bližnjo postajo. Z načelnikom sta bila dobra prijatelja. Ta je imel Jožeta rad, ker ga je pogosto zabaval s svojimi šalami, in tudi sam je včasih rad koga »potegnil«.

Jože mu je razložil, kako neusmiljeno je naplahtal Štrbančkovega Jaka. Poprosil je uradnika, naj nekoliko pripomore, da se bo šala dobro stekla in naj da jutri Jakatu vožni listek v Gornji log zastonj in povrh še 20 kr. Načelnik se je glasno zasmejal in bil takoj pripravljen to storiti. Jože je plačal 35 krajcarjev in naročil načelniku, naj si dobro zapomni besede: vožnja št. 7, in odšel.

Drugi dan okrog poldne je bil Štrbančkov Jaka že na postaji pri blagajni. Ko odpre uradnik okence, se oglasi samožavestno:

»Do Gornjega loga, tretji razred!«

»Petnajst krajcarjev«, pravi uradnik in išče vožni listek.

Pol jezno, pol ponosno zakliče Jaka:

»Vožnja št. 7.«

»A tako«, pravi uradnik, »oprostite«, mu da hitro karto in dvajset krajcarjev, nato pa odhiti v drugo sobo, kjer se je neopaženi smejal, da so mu solze stopile v oči.

Jaka pa je z velikimi koraki meril čakalnico, včel je bil, da že zdavnaj ne tako, in mislil si je: »Znati se mora!«

Pet minut pozneje je drdral vlak proti Gornjemu logu. Jaka se je široko usedel k oknu, stegnil noge in krasna misel mu je šinila v glavo.

»To je pa nekaj zate, Jaka«, dejal je sam pri sebi. »Zdaj se začne drugačno življenje. Trikrat do Gornjega loga in trikrat nazaj do Podzida se lahko peljam vsak dan. Tjedor zaslužim šestdeset krajcarjev, nazaj šestdeset, je goldinar dvajset krajcarjev vsak dan, to ni slabo! Pri tem se ne bo treba čisto nič truditi in napenjati, samo vozil se bom, kot se vozi gospoda! Hopsa! To bo krasno!«

In malo je manjkalo, da ni glasno zaukal.

Vlak je obstal v Gornjem logu. Jaka je hitro izstopil in šel naravnost v bližnjo gostilno, da bi zalil svoje veselje z vrčkom piva. Zakaj bi si ga ne privoščil? Saj železnico lahko plača. Zato je poklical še drug vrček, več pa ni utegnil, ker se mu je mudilo na kočdvor.

Čez dobre četrt ure pride vlak in tako bo danes še enkrat lahko napravil to pot.

Kmalu je bil Jaka na postaji Gornji log pri blagajni. V pisarni je sedel čmeren uradnik, ki se dolgo časa ni prav nič zmenil za Jakata. Brskal in iskal je nekaj po knjigah. Slednjič vstane in pride k oknu.

»Do Podzida, tretji razred.«

»Petnajst krajcarjev«, zagodrnjal je uradnik in vrgel karto pred Jakata.

»Vsi so enaki, Mrcine«, mislil si je ta. »Čakaj, te bom že navil« in glasno je zaklical: »Vožnja št. 7.«

»Kaj hočete?« vprašal je uradnik nejevoljno.

»Karto za tretji razred do Podzida.«

»Petnajst krajcarjev stane, saj sem že rekel.«

»Vožnja številka 7«, zadril se je Jaka vnovič.

»Kaj se to pravi?«

»To morate vi vedeti, jaz nisem študiran na vašo reč.«

»Ali imate kake listine seboj od železniškega ravnateljstva?«

»Vožnjo št. 7 hočem imeti; ne mislite da sem tako prismojen, kot bi vi radi.«

»Plačajte brž karto, z vami se ne bom več pregovarjal.«

»Ravno zato hočem pa imeti vožnjo št. 7. Za vse enaka pravica mora biti in od vas se ne pustim goljufati, kar vem, pa vem!«

»Zadnjič vaš vprašam, kaj bi radi. Po-vejte kratko in jasno, drugače vas zapodim ven.«

»Vožnjo št. 7. Karto in denar sem, drugače bo druga pela.«

»Saj niste še nič plačali; dokler nič ne plačate, vam ne morem dati nič.« dlj se je uradnik ves togočen.

»Pa tudi nič plačal ne bom, mislite da smo kmetje tako zabiti? Mi že poznamo železnico, nikar misliti, da jo ne! Na majhne daljave je vožnja zastonj in vsak dobi še 20 krajcarjev po vrhu.«

»Vam se meša.«

»Meni se ne, vam se morebiti, ker vas jezi; da se ne dam opehariti vsakemu sleparju?«

Uradnik je zardel do ušes in ves razkačen se je obesil skozi okno pri blagajni in kričal kot bi ga kdo iz kože deval:

»Kdo je slepar, kaj? To si prepovem enkrat za vselej, če ne —«

Dalje ni utegnil robantiti, ker ga je držal Jaka že tako krepko z obema rokama za ušesa, da mu je kar sapo zaprla.

»Zdaj te pa imam v kleščah, ali daš vožnjo št. 7 ali jo ne daš!« kričal je Jaka in stresal uradnikovo glavo, kot bi v jeseni pol zrela jabolka otresal.

Uradnik se je začel dreti, da je bilo groza:

»Pomagajte, pomagajte, na pomoč! Roparji, morivci!«

Dva železniška čuvaja sta planila v eni sapi v čakalnico in rešila prestrašenega načelnika iz Jakatovih klešč. Takoj sta poklicala tudi orožnika, da ga je odpeljal seboj.

Takoj drugi dan je bil Jaka zaslišan pred sodiščem. K obravnavi je prišel tudi uradnik, ki mu je Jaka prejšnji dan tako neusmiljeno »navil uro«.

Ko se je med razpravo stvar pojasnila, se je sodnik glasno nasmejal, načelnik pa je gledal grdo kot tisoč hudirjev.

Jaka dolgo ni mogel verjeti, da je bil speljan na led. Slednjič se mu je vendar začelo daniti v glavi in pograbil ga je sveta jeza na Boltetovega Jožeta.

Načelnik v Gornjem Logu je vprašal na postajo Podzid, če se je res kdo zastonj peljal z železnico prejšnji dan, a načelnik v Podzidu je odgovoril, da so bile vse karte plačane.

Jaka je bil pri sodišču oproščen. Domov je šel peš in trdno je sklenil, da se ne bo spet kmalo peljal po železnici. Kako sta se pa kaj z Jožetom spogledala, ko sta prišla skup na nistem mogel zvedeti.

Razgled po domovini.

Prvi slovenski novomašnik v New Yorku. Dne 17. junija bo pel naš rojak g. Alojzij Leon Blažnik v New Yorku novo mašo. Oče in mati g. novomašnika sta se pretečeni teden odpeljala iz Ljubljane k sinovi novi maši v daljno Ameriko.

V Kranjski gori je umrl občasposlovani g. Josip Smolej, posestnik in c. kr. gozdar. Na grobu mu je govoril v slovo načelnik veteranskega društva g. Peterman. Naj počiva v miru!

Sentjanska železnica. Iz krogov naših državnoborskih poslancev smo slišali: Od dolenske železnice se je že pritrdilo, da se deželna garancija razširi na šentjansko progo, ki naj gre od Trebnjega ali od Velike Loke preko Mirne, Mokronoga, Tržišča v Karmeli. Deželni odbor se je že dogovoril s šentjansko premo-garsko družbo glede vožnje premoga in sedaj se vrše daljni pogovori za vozne cene pre-mogu, ki naj olajšuje šentjanskemu premogu tekovanje s trboveljskim premogom.

Romarski shod na Zaplazu bo binkoštni ponedeljek ob 10. uri s slovesno božjo službo. V torek pridejo sem dekliške Marijine družbe.

Praščija zaprtija na Dolenjskem. Poslanci »Slovenske Ljudske Stranke« so po dr. Su-steršiču posredovali pri g. deželnem pred-sedniku Švarcu, da se prizadeji okrajzi zopet odpro za praščijo promet. G. dežel. predsednik je nato izjavil, da namerava prav v kratkem ustreči tej želji, samo kataster bode skoro go-tovo še nadalje ostal. Pričakovati je torej, da še teden (ako se že ni zgodilo) preneha za-ptijati, ki je bila hud udarec za prizadete kraje.

Liberalci — nesramni lažniki. V zadnjem »Domoljubu« so čitali bralci o sijajno uspelem shodu »Slov. Ljud. Str.« v Vipavi, na katerem je poslanec dr. Susteršič bičal kmetu so-vražno delo liberalcev. Na shodu je bilo okoli tisoč naših mož. Sedaj pa pride »Narod« in poroča kar nekaj dni po vrsti, da je bilo li-beralcev nad 500, akoravno jih ni bilo nad 50, naših pa okoli 200. Dalje laže, da so se morali naši zborovavci skriti v zaprt prostor in da se niso upali javno zborovati, temveč po § 2. iz teh »Narodovih« poročil zamoreje Vipavci spoznati, kako nesramno lažejo liberalci. In enakih laži je poln »Narod« vsaki dan. Tako hrano mora uživati dan na dan liberalna gos-poda in liberalni učitelji. Kajpa, da je po taki hrani gospoda lačna in zato zahteva vedno zboljšanje plač. Kmet, katerega ta gospoda zmerja po »Narodu«, naj jo pa plačuje in po-višuje plače, on naj gre pa kruha iskat tja v Ameriko.

V čestni odbor za ljubljansko okolico je bil imenovan od deželnega odbora g. Al. Tere-šan, župan v Tacnu pod Šmarno goro.

Tožba med Hribarjem in Prosencom, o kateri je svoječasno poročal tudi »Domoljub«, se je še enkrat obravnavala pred ljubljanskim deželnim sodiščem. Dr. Eger, ki je zastopal g. Prosenca je navajal več točk o neverjet-nosti županovih izpovedb. Sodišče je znižalo prvotno kazen 1000 kron na 500 kron, češ, da je to olajševalni vzrok, ker ni bila žaljena čast Hribarja kot ljubljanskega župana. S tem je ta za Hribarja neljuba zadeva končana.

Državno pravdnštvo ljubljansko toži radi znane zadeve v Sori, ko se uprli nekateri na-hujskani kmetje in niso pustili okrajnega gla-varja Krona v šolo, kjer je bival župnik Brce sledeče osebe: Ivana Luštreka, Fr. Bukovca, Mino Bukovec, Vlacava Bukovca iz Sore, Iv. Kavčiča iz Medvod in Petra Petermela iz Drage. Nad vse čudno pa je, da se ne zasleduje tudi ondotni priganjač liberalne stranke, učitelj

Grmek, ki je povzročil vse te hujskarije. Tudi šolska oblast, ki je pred leti kruto preganjala dobropolskega učitelja Jakliča po nedolžnem pusti Grmeka v miru, četudi ji je znano, saj so otroci to izpovedali, da je rekel šolarjem naj gredo v šolo in naj pljujejo na gospoda ka-plana Brajca kar so tudi storili. Še več drugih nepostavnih reči ve šolska oblast v Grmeku in vendar molči, saj Grmek je strasten libera-lec. A koliko šuma je bilo radi Goč, ko so za-prli tamošnjega g. kurata Ferjančiča v ječo, češ da je ljudi hujskal. Kako kruto so kazno-vali uboge volilce iz Knežaka na celih 57 me-secev zapora, ker so se uprli nesramnemu po-četu ondotnega župana liberalnega nad-učitelja Češnika, ki jih je razburil radi občins-ke volitve. Državno pravdnštvo ni hotelo niti preiskave vpeljati zoper dve protestantovki ki sta med procesijo polivali moše, ni se zganilo ko je dobilo hudo pritožbo zoper nekega li-beralca. V sorški zadevi toži pa edinole do-mačine, ne pa onega, ki je vse to zakrivil: Grmeka. Dolžnost naših poslancev bo, da si vse te stvari natančno zapomnijo in svoje-časno izrabijo, saj čez sedem let na svetu vse prav pride. O tej sorski obravnavi bomo že poročali bravcem »Domoljuba«.

Naši shodi. Slovenska Ljudska Stranka vsak teden prireja po deželi dobro obiskane ljudske shode. Sijajen shod se je vršil 20. t. m. na Vrhniki, kjer županuje silno oblastno Jelovšek. Tu je med burnim odobravanjem mnogoborjega občinstva govoril g. dr. Su-steršič, kateremu so navzoči soglasno izrekli zaupanje. — Kmečka zveza za Kočevski okraj je zborovala v Dvorski vasi. Tu sta govorila g. poslanec Jaklič in g. dr. Lampe iz Ljub-ljane. — Na Trati v Poljanski dolini je bil na Vnebohodu izborni obiskani ljudski shod, na kojem je govoril g. stolni vikar Luka Smol-nikar. Ustanovilo se bo bralno in izobraže-valno društvo. — V Lukovici pri Metliki je sklical javni shod metliški kaplan g. Straj-kar, ki je pojasnil možem položaj v državnem in deželnem zboru ter nakane liberalcev glede zakona in šole. Ljudstvo je protestiralo proti grdim napadom liberalnih lumpov na dr. Su-steršiča.

Odlikovanje. G. okrajni glavar novomeški je danes 31. majnika slovesno pripel g. žu-panu Josipu Zurcu v Kandiji zlati zaslužni kri-žec. Naše najiskrenejše častitke!

Iz Celja se nam poroča, da je liberalna »Domovina« prinesla oglas za ključavničarja Rebeka, kojega izvolitev priporoča s tem oglas-om. S tem so celjski liberalci na grd način rušili slovo. Dobro je, da so pokazali očitno svojo barvo, da jih bo ljudstvo poznalo in se ne bo dalo pri bodočih volitvah več komandi-rati od teh neznačajnih ljudi. Liberalci so si povsod enaki bodisi na Štajerskem ali na Kra-njskem. Liberalna »Domovina« pa naj pošilja slovensko katoliško ljudstvo odslej nazaj v Celje.

Namesto k poroki v grob. Iz Sevnice ob Savi se poroča o jako žalostni dogodbi: ko se je dne 21. t. m. neki Radl odpravil s svo-jimi svati na nevestin dom, ga je med potom po nesreči ustrelil tovariš brat nevestin. Že-nin mu ponudi revolver, naj on strelja z njim. Ker se je pa tovariš izgovarjal, da ne zna, hotel mu je ženin pokazati, a med tem se re-volver sproži in nesrečni ženin je bil mrtev v par minutah. Rajni je bil jako pošten mlade-nič in je bival več let v Nemčiji.

Gorenjske novice.

Iz Bohinja.

g Bohinjci! Vdeležite se ljudskega shoda, kojega priredi na binkoštno nedeljo, to je 3. ju-nija ob 3. popoldne na dvorišču župnijskega dvorca katoliško slovensko društvo za radov-ljiški okraj. Govoril bo dr. Ivan Susteršič o političnem položaju. Vsi na shod, poslušat voditelja Slovenske Ljudske Stranke! To za-hteva nevarni politični položaj.

g Gosp. Ivan Ravter dosedaj v Podnartu, je imenovan postajenačelnikom na Boh. Bi-stricti. Podrejena sta mu dva postajna nadzor-nika. Na postaji bo eden uslužbenec ter štirje čuvaji. Opravljali bodo službo ob križališčih tirov. Da dobimo tudi magacinerja, ni dvoma.

g Zadnje delo — polaganje treh kabelov v stranski kanal je dovršeno. Prvi kabel bo za državni, drugi za železnični promet; tretji bo pa za telefon med postajama Districa-Podbrdo. Zanimivo je bilo opazovati, kako so s pomočjo mašine polagali kabelne. Deli vsa-kega kabelna, 1140 m dolgi, poviti so krog ve-likega vretena. Z dvema granikoma vzdigne-nejo vreteno s kabelnom, ki tehta 6500 kg v toliko, da ga je mogoče vrteti. Med tem, ko mašina počasi vozi, vrtijo delavci vreteno, kabel pa se odvíja, in delavci ga polagajo v označeni kanal. Vsi trije kabelni stanejo 104.000 kron; kanal pa 56.000 kron. Sredi pre-dora je velika vdolbina, hišici podobna, kjer bo ob telefonu dotični čuvaj opravljal svojo službo. Za predor je odločenih šest čuvajev. Za varnost je v vsakem oziru zadostno oskrb-ljeno.

g Sedaj je gotovo; da bo železnica 15. ju-lija iz Jesenic pa do Trsta otvorbena. Ime-novano je že vse železniško osobje.

g 15. maja je poseben vlak pripeljal želez-niško osobje namenjeno za postaje z Jesenic sozi Bohinj na Goriško.

g Naš cesar pride k otvoritvi železnice.

Iz kamniškega okraja.

g Dne 22. maja se je vršila v Kamniku zelo znamenita obravnava. Izstopivši odbor-niki mestne hranilnice so bili obsojeni zato, ker so se pritožili zaradi nožarja Koschierja (štainerja pri Orlu), ki je blebetal pred so-diščem stvari, ki bi morale tajne ostati. Sicer bo končno odločilo deželno sodišče; nam je le na stvareh, katere so se dognale pri obrav-navi.

g Vse priče celo politiki nasprotno so pod prisego izpovedale, da je nožar Koschier res izčenčal uradniško tajnost mestne hranilnice. Vsaka hranilnica bi izbacnila odbornika, ki bi prav po babje izblebetaval hranilnične tajnosti, a vmestni hranilnici je nožar Koschier še vedno podpredsednik. Pomisleka vredno!

g Hvaležnost liberalcev. Ker so hoteli odborniki varovati ugled hranilnice, in nasto-pili proti nožarju Koschierju, ki ni znal držati jezika za zobmi, je pripustila hranilnica, da bi bili toženi v zahvalo za njihov večletni trud. Veliko je pripomogel član ravnateljstva gosp. Andrej Albrecht in prejšnji član ravnateljstva g. Fr. Subelj k razvoju hranilnice; v zahvalo sta bila obsojena.

g Sestavo novih odbornikov naj preskrbi telečja družba, drug naj vsak dobro premisli, da bi v podobnem slučaju, kakor zgoraj ome-njeno prišel v konflikt z žlaftarjem.

g Prvi red telečje glave je dobil žlaftar. Imenovan bo za viteza telečjega jezika, ker

upajo, da bo istega bolj spretno znal za zobe spraviti kakor svojega.

g V »Slov. Narod« so poslali telegram, da je črna garda poražena in da se meščani vesele obsodbe. Kaj je resnice na tem? Kar se tiče porazenja naj le pomislijo, kolikokrat so imeli že take skrivne in očitne želje, nobeno sredstvo se jim ni zdelo nedovoljeno pri agitaciji, slednjič so pa morali spoznati, da pri meščanih pada že davno liberalni ugled.

g Meščani se vesele obsodbe. Kateri pa so ti meščani? Na prste jih lahko seštejete. Razven lisjaka Potokarja, Kumra, Miščka še Krautov Bongele in kaipada, kar se ne da tajiti telečje družbe obsoja to početje velika večina meščanstva, celo politični nasprotniki.

g Dr. Kraut seveda ne sme izostati. Ta tujec sam ne ve, kaj bi počel v svoji liberalni nadutosti. Mesci so že potekali, odkar se je sklenilo v občinskem odboru naj prične delovati novi odbor meščanske korporacije, pa vse zastonj, odbor ni po njegovem okusu in to mu je dovolj on ga ne potrди, ker mu gotovo tudi Koschier ne pusti. Naj bi vendar meščanstvo sprevidelo, da bo s takim postopanjem silno veliko škodoval mestu. Druge spletke Krautove prihodnjič!

g S prvim junijem bo pričela poslovati novo ustanovljena Hranilnica in posojilnica v Kamniku. Uradna soba bode v kapelaniji. Hranilnica bode obrestovala hranilne vloge po 4½% dajala pa posojila po 5%. Meščanstvo kakor tudi okoličani radostno pozdravljajo ta novi denarni zavod.

g Najnovejša — nazadnje. Visokočastiti gospod žlaifar si je kupil nov frak v spomin zmage. Bravo!

Iz kranjskega okraja.

Iz Senčurja pri Kranju. Zadnje naše volitve so jasno pokazale, da je senčurška občina v resnici ena najbolj liberalnih na Gorenjskem. V odboru je zopet večina liberalnih gostilničarjev, ki so ob volitvah ljudi napajali tako, da so popolnoma onemogli polegali po cestah. Take junake so liberalci prav lahko pridobili zase. — Zanimivo je, kako se delali liberalci na volišču samem. Može, ki ni imajo dosti samozavesti in ki niso mišlni liberalno voliti, so kar iz rok trgali njihove glasovnice in jim vsiljevali svoje. Zato bodo menda volitve ovržene. Saj tudi morajo biti, če je le na svetu še kaj pravice. V 3. in 2. razredu je liberalna stranka zmagala popolnoma; kajti možje naše stranke, ki jih je toliko, da bi lahko liberalce brez vsake ovire popolnoma zatrli, so ali sami ostali brezbrizno doma, ali pa so se dali preslepiti od liberalnega špiritovca. V 1. razredu je prišlo do žrebanja. Tako imamo v odboru, ki šteje 26 mož, samo štiri svoje zastopnike. Zares žalostno! — Pokazalo so pa naše volitve tudi v dosti jasni luči liberalno prepričanje našega župana in njegovo politiko. Res, zvita buča je to! Ko se je volilo za prvi razred, je zase volil liberalno. Na drugo glasovnico pa, ki jo je imel od neke žene, pa ni hotel voliti in tako odločiti liberalne zmage, ker se je v svoji zviosti končno vendar hotel še nekoliko prikupiti svojim nasprotnikom, ko se je že zavedal zmage. To je torej cel tisti mož, ki ga hočejo še nekateri zagovarjati kot odkritega liberalnega moža. Ali ni to vnebovpijoča ironija! Vse, kar zagovarja njega kot takega, je neresnično. Dozdaj nas je še nekoliko slepil, da, večino tako zelo, da je bil celo od naše strani voljen. Saj zdaj pa ne bo več. Sicer pa bomo že se v bodoče izprašali liberalno vest njemu in njegovi verigi. To pot se je Janez Sajovic, podomače Njavžar iz Velesovega hotel pokazati kot izvrstnega junaka in olikanega moža s tem, da je v svoji besnosti in nadutosti hotel moč svojih

pesti pokazati na g. župniku. Toda pametnejši so ga zadržali. In tak divjak naj bi bil občinski mož?!

Iz raznih krajev Gorenjske.

g Iz medvodske občine. »Gorenjec« vedno piše, da poroča župni upravitelj Brajec iz Sore v »Domoljub«. Ali morda v obširni medvodski občini zna samo g. Brajec pisati? Glavna stvar je vendar kaj se poroča ne kdo! — Požarna bramba je nabirala za orodje. — Ljudje pa so rekli: Dokler bo Grmek komandiral, nič ne dajo. Tudi ne ugaja, da je Starmenov Janez načelnik pri požarni brambi. Načelnik mora biti veljaven človek in kak posestnik. Tudi na veselico, ki jo misli požarna bramba pri tem možu prirediti, pristaši »Ljudske Stranke« ne gredo.

Dolenjske novice.

Iz dobrepoljske doline.

d Kmetška zveza zboruje.

Na Vnebohod se je vršil v Dvorski vasi pri Velikih Laščah shod »Kmetške zveze za kočevski politični okraj«. Zborovali so kmetje na sredi vasi, in z zanimanjem poslušali govore o političnem položaju ter izrekli svoje mnenje. Shodu je predsedoval odbornik zveze g. A. Škulj. Prvi je govoril g. dež. poslanec F. r. J a k l i č o volilni reformi. Po vladni predlogi bi dobila splošna kurija 10 poslancev, in od teh bi bilo 9 gotovo kmečkih. Kmečki poslanci so si morali postaviti vprašanje: Ali je ta predloga za kmeta koristna ali ne? Dasi ne odgovarja zahtevam »Slovenske Ljudske Stranke«, pa so vendar morali reči, da bi po tej reformi bil položaj kmeta mnogo boljši, kakor pa je sedaj, torej so bili dolžni svojim volilcem, da sprejmejo to predlogo. Liberalci niso vedeli izpočetka nič, kaj bi naredili, dokler jim ni z galerije njihov žurnalst Malovrh zaklical: »Ne!« Potem so šele vedeli liberalci, da morajo vsi upiti: »Ne, ne maramo volilne reforme!« Taka je liberalna zavednost!

Očitati so dalje »S. L. S.«, da je zvezana z Nemci. To nam očitajo ljudje, ki so podpisali tisto pogodbo z Nemci, na kateri se poznajo še Hribarjeve solze! A najboljši dokaz, da to ni res, se kaže ravno v kočevskem okraju, kjer gredo nemški volivci vedno za liberalcem, naj bo isti že Višnikar ali Drobnič, nikdar pa z našo stranko. Zato bo pa zadel Kočevjarje tudi ravno tista usoda, kakor liberalno stranko. Potem nadaljuje poslanec Jaklič:

d »Neodvisni kmetje«.

Liberalna stranka je nasprotnica kmečkega stanu. Vendar se dobe še tuintam kmetje, ki se pehajo za to protikmetško stranko. Tudi v našem okraju je nekaj takih kmetov, ki tembolji tišče za liberalci, čimbolji jih ti breajo. Sami so si nadeli ime »neodvisni kmetje«. Videli smo jih ob zadnjih volitvah. A ko smo gledali to pisano družbo, ki je marširala po liberalni komandi na volišče pod imenom neodvisnih kmetov, smo videli, da je med njimi zastopnikov drugih stanov veliko, več, kakor pa kmetov, da je bilo med njimi pravih kmetov, ki se preživljajo z delom svojih rok, primeroma najmanj. In še ti so bili zapeljeni in niso vedeli, za kaj se pravzaprav gre. »Neodvisni kmetje« so bili vsi liberalni

trgovci, gostilničarji, učitelji in enake baže ljudje. Sedaj pa pomislite; naša stranka se bori za pravično premembo volilnega reda v deželi. Naša stranka se bori za to, da bi v deželi, kjer so kmetje v tako ogromni večini, priborili večino kmetom, da bi kmetje bili gospodarji tudi v deželnem gospodarstvu. Sedaj pa pogledajte »neodvisne kmete«. Ti se pa bore, da bi v naši kmetški deželi še dalje gospodarila liberalna mestna in grajščinska gospoda. Jaz vas vprašam: Ali more biti kak prav kmet za to, da naj bo kmet še nadalje političen suženj liberalne gospode? (Ne!) Seveda, če pravimo takemu neodvisnemu kmetu, da je bedak, če se za to bori, da bi kmetje ne imeli večine v deželnem in državnem zboru, on nikakor neče biti bedak, ampak pravi, da je on tudi za to. — Dela pa drugače!

En tak neodvisen kmet je tudi liberalni poslanec Božič. On se je tudi na vso moč upiral, da bi kmetje ne dobili večine v deželi. Ko bi se imela razpravljati nova volivna postava, je ta kmečki poslanec v potu svojega obraza razbijal na mestni boben. Eden naših poslancev mu je rekel: »Priatelj, zakaj pa vi razbijate na boben, saj bodo po novem volivnem redu vendar kmetje imeli večino.« Ta neodvisni kmet se je pa odrezal: »Ja, pa napredni kmetje ne!« in je tolkel naprej. (Veselo!) Tak mož je tudi voditelj neodvisnih kmetov v našem okraju, liberalni Ivo Rus iz Loškega potoka. Ta »neodvisni kmet« je izdal kmetške koristi in kmetški stan.

Stališče liberalcev proti kmetom v volivnem boju je dovolj znano. Na vsak način hočejo kmeta prikrajšati. Ko so liberalci kovali postavo in izvolili za poročevalca o tej postavi dr. Tavčarja, je ta mož dal tiskati, da sta v splošni kuriji dovolj dva poslanca v kmečkih okrajih, da imajo kmetje že dovolj poslancev. Pa vendar dandanes vsak človek v deželi vč, da je tako zastopstvo, kjer ima ogromna večina ljudi v deželi manjšino poslancev, krivično zastopstvo. V vladnem načrtu nove volivne postav je za Kranjsko odločenih 11 poslancev, 10 jih dobe kmetje, enega Ljubljana, ker drugega mesta sploh ni tako približno velicega, kakor se zahteva za en okraj volivcev. Ali mislite, da so liberalci s tem zadovoljni? Ne! Ti hočejo kmetom vzeti dva poslanca in kmete politično oropati. Neodvisni kmet Rus ve to, pa vendar drži z liberalci! Dal se je izvoliti v izvrševalni odbor narodno-napredne, to je liberalne stranke! Glasilo tistega odbora je pa pisalo, da naj bi imeli kmetje po liberalnem načrtu namesto dosedanjih 16 poslancev samo 12. Vidite, take poglavarje imajo neodvisni kmetje. Jaz mislim, da vsak pravi kmet ve, kaj mora narediti, če pride za njegovo stranko agitirati neodvisni kmet Ivan Rus, ali pa kateri njegovih prijateljev!

Potlej so pa dali liberalci neodvisnim kmetom še hujši tobak šnofat. — Vlada je predložila novo volivno predlogo. Kmetje bi bili dobili večino, a liberalci so z razgrajanjem to preprečili. Če bi bil Ivan Rus iz Loškega potoka res neodvisen kmet, bi se bil on zahvalil za družino v odboru liberalne stranke in stopil na kmetško stran. Ker pa je on v prvi vrsti liberelec, potlej šele kmet, je ostal pri liberalcih in bo koval z njimi načrte, kako bi se kmet udušil. Tak je Ivan Rus in njegovi neodvisni kmetje. Sovražniki so svojega stanu. Pri zadnjih volitvah niso kaj prida slovenskih kmetov vjeli, a pri prihodnjih, to jim garantiram, bodo liberalni neodvisni kmetje še manj opravili.

d Učitelji.

Ko smo zadnjič zborovali v Dobropoljah, je čez par dni pisal list liberalnih učiteljev, katere vodi znani Jelenc, katerega so pred 6 leti

liberalci vlačili kakor medveda po deželi in so ga bili, če se ne motim, pripeljali pokazat tudi v Sodražico in Loški potok — torej ta list je pisal: Jaklič je pridigoval v Dobrépoljah! Potem je naredil nekaj stavkov iz poročila, seveda brez vsake zveze in na koncu je modro pristavil: O učiteljskih plačah pa ni nič govoric. Sedaj pa vidite, kako pameten mož je Luka Jelenč. On meni, da smo kmetje kmetjsko zvezo zaradi učiteljskih plač naredili, da zaradi učiteljskih plač kmetje zborujemo. (Smeh.)

Danes homo naredili nekaj izjeme. Tudi o tem par besedi! — Jaz mislim, da čim bolj se bo po shodih govorilo o učiteljskih plačah, tem manjše bodo. Gotovo je pa, da bo kmetjska zveza znala se braniti, če se bo hotelo veliko breme učiteljskih plač zvaliti na kmetjske rame. Proti taki regulaciji smo bili in bomo kmetjski poslanci. Mi vemo, da noben človek ne more živeti od samih obljub, zato nismo učiteljem nobenih obljub delali. Obljube so jim delali liberalni poslanci. Te naj primejo za besedo! Ti naj pridigujejo o učiteljskih plačah! Med političnimi nasprotniki imamo kmetje tudi liberalne učitelje. Pred petimi leti so bili pri volitvah vsi v nasprotnem taboru. Ko smo pa začeli boj za ljudske pravice v deželnem zboru, takrat so nas liberalni učitelji najbolj psovali. Vsi so bili edini v tem, da jim je obstrukcija požrla zboljšanje plač, in če sta se le dva liberalna učitelja sešla, sta se kolegialno pozdravila: Obstrukcija žre! Pa so nas kleti. Največjo piko so imeli name. Ti ljudje so mislili, da bom zaradi par kron izdal svoje volivce. Skrbeli so pa tudi za smeh! Ti ljudje, ki mene niso volili, so mi pošiljali nezaupnice. Kjerkoli so se ob uradnih konferencah zbrali na deželne stroške, tedaj so skovali »osoljeno« nezaupnico, podpisali jo vsi liberalni učitelji in liberalne dame, začeni pri šolskem nadzorniku do zadnjega suplenta doli in so mi poslali tisti popisani popir. Jaz sem se seveda smejal taki politiki. Šel sem gledat v časnike, kdaj bo kaka konferenca, pa sem vedel, da bo nezaupnica prišla. Ko je pa bilo učiteljskih konferenc konec, je bilo pa konec tudi nezaupnic. Učiteljske nezaupnice mene niso spravile iz ravnotežja, jaz sem vedel, na kateri strani mi je ostati, da ustrežem svojim volivcem. Liberalni učitelji so pa pokazali tudi, kako so možati! Ko jim je dr. Šusteršič na nekem shodu povedal, da se bo potreba poboljšati, preden dobe zboljšane plače, so liberalni petelini skočili po konci in vsi ogorčeni upili, da iz njegovih rok boljših plač nečejo. — Pa tudi ta stvar se je vlečela. Jeseni so se dale oženjenim učiteljem draginjske doklade. Zадnja leta se je vse zelo podražilo, a plače so ostale iste in v stiskah so bili zlasti oženjeni učitelji. In v nekakem sporazumljenju z oženjenimi učitelji je naša stranka stavila predlog zaradi draginjskih doklad, ki je bil tudi sprejet, in draginjske doklade so tudi že izplačane. Luka Jelenč in tovariši, ki so se tako verili, da iz Šusteršičevih rok izboljšanih plač nečejo, so doklade tudi spravili. Jaz ne bom trdil, da je to prav, da se je dala doklada samo oženjenim učiteljem, ali to, kar se je potem godilo, ni bilo prav. V deželnem zboru sem bil tudi jaz za draginjske doklade, ker se več doseči ni dalo. To priložnost sem porabil, da sem nasvetoval poročevalcu Hribarju, ki mu je bilo naročeno, da naj sestavi načrt za regulacijo, na kaj se naj ozira, da bo v korist deželi in učiteljskemu stanu, in sem zbornico zlasti opozarjal na § 55. šol. zakona. Iz tega vendar ne more noben človek sklepati, da sem govoril proti učiteljem. Ali liberalni učitelji so vendar trdili, da sem bil jaz proti učiteljem. Imeli so neki shod, na katerem so hujskali neoženjene učitelje in učiteljice proti nam. Bili so vsi v tem

edini, da jim je naša stranka nasprotna, zato ker jim je dala draginjske doklade! — A edini pa niso bili v tem ali bi meni poslali nezaupnico, ali grajo, ali bi me pa kar obesili. Stvar, kakor vidite, se je srečno izšla, jaz sem danes še tukaj. (Smeh.) Pokazalo pa se je, kako je velika hinavščina tistih liberalnih učiteljev, ki terorizirajo učiteljstvo v »Učitelji, tovariši«.

Prej so zmiraj upili: Obstrukcija žre. Potlej je pa prišla vladna predloga za volivni red v deželni zbor. Kmetje bi bili dobili večino, a liberalci so z obstrukcijo to preprečili. Sedaj pa pogledimo tiste liberalce, ki so prej upili: Obstrukcija žre, žre... Ali še sedaj tako upijejo. Ne! Ampak liberalno obstrukcijo, ki je za sedaj kmetom snedla večino v dež. zboru, z veseljem pozdravljajo. Sedaj se vidi, da liberalnim učiteljem ni za svoj stan nič, ampak njim je vse protiljudska, liberalna politika. Prej so pravili, koliko je učiteljem požrla obstrukcija, a sedaj jo slave, a draginjskih dokladah neoženjenim učiteljem in učiteljicam molče, ker jim ni nič za nje in ker sami že imajo draginjske doklade. Še nikdar se niso liberalni učitelji pokazali take nasprotnike kmetu kakor sedaj, in to si bomo kmetje dobro zapomnili.

Stališče in zahteve »Kmetjske zveze«.

Danes tukaj zboruje »Kmetjska zveza«. Tukaj smo od liberalcev popolnoma neodvisni kmetje, zato vemo, da se za nas ne more pri sedanjih razmerah za kmeta nič koristnega storiti. Mi vemo, da je treba priboriti tistemu stanu, ki je v deželi v ogromni večini, večino tudi v deželnem in državnem zboru. Zato se mora izvajevati ta boj, prej ne odnehamo, prej ne bo miru. Volivni red mora biti izpremenjen. Kmetje morajo dobiti večino v deželnem zboru. To je naša prva in najnужnejša zahteva. Vse drugo ji zapostavljamo. Štirideset let so v državnem zboru delili kmetom male drobtine. Mi nečemo več drobtin, mi nečemo miloščin, mi hočemo postati v lastni hiši sami svoji gospodarji.

Saj vemo, ko dobimo večino, bomo v svojih rečeh sami odločevali, ne pa liberalna gospoda. Najprvo bo treba spremeniti za kmeta škodljive postavke, n. pr. lovski zakon. Podoželiti bo treba zavarovanje, spopolniti cestno omrežje, ki je še tako pomankljivo.

Kaj nam koristijo velike ceste in železnice, če pa ne more kmet z blagom do nje, ali pa po velik ovinkih in slabih potih. Naš okraj je v tem oziru zelo zanemarjen. Tega pa niso krivi kmetje, ampak tisti, ki so gospodarili v deželi. Manjka ceste po Slemenih. Sicer so občinska pota, pa kakšna so! Ljudje pa plačujejo visoke naklade za vzdrževanje cest. Manjka ceste od Roba čez Rovte na Ložarje. Delali so novo cesto iz Sodražice na Loški potok, a Gornike so pustili na strani. Kaj jim koristi ta cesta, za katero bo trideset let plačevati velike naklade, ako pa ne morejo z blagom do nje! Po Kočevskem so cele fare, ki nimajo nobene cestne zveze, recimo Polom, Borovec. Najbolj je pa zapuščena Suha Krajina, cela pokrajina nima nobene ceste, ki bi vezala te kraje z železnico. Zato je ta del naše domovine tako zapuščen, dasi prebiva ondi pridno, delavno ljudstvo.

Treba bo kaj storiti za kmete ki prenašajo težke dolgove. Žal, da dolgov ne bo mogoče odpraviti, a mogoče zmanjšati breme obresti. Posojilnice so sicer obrestno mero zmanjšale, a vendar je še previsoka. Po svetu je denar veliko cenejši, kakor pri nas. In s pomočjo dežele se ta denar lahko dobi. Treba bo ustanoviti hipotekno banko, in gotovo je, da bo obrestna mera takoj pala.

S pametnimi postavami in koristnimi napravami, se bo dalo marsikaj doseči. A zapomnite si možje: Prvo je poštena volivna

postava. Večino si moramo priboriti, zato pa Vam kličem: »Bodite zvesti, bodite trdni, in zmaga bo naša!« (Živahno odobravanje.)

O tem govori dalje tajnik »Kmetjske zveze«, gospod A. Skubic. »Kmetjska zveza« je bojna zveza. Liberalci ne dajo ljudstvu pravic, zato si jih je treba izvojevati. Indirektni in krvni davek, ki ju nosi najbolj kmet, mu daje pravico, da zavrača ugovore gospodujočih stanov. Koliko pa nosi danes kmet tudi nepotrebnih davkov, n. pr. za gledišče! Kako zaničujejo kmeta, kaže zgodovina ribniške šole, kjer 50 kmečkih glasov proti 17 gosposkim ne upoštevaljo in se ne ozirajo na podpise 500 posestnikov. Govornik dokazuje potem, kako so vse liberalne zahteve v škodo kmečkemu stanu: Napadi na cerkev, razporka, sežiganje mrličev itd. Če »inteligence« pravi, da jo hočemo zatreti, se naj le potolaži; kar je prave inteligence, naj pristopi na našo stran, pa ji ne bo nič hudega »Kmečka zveza« pa se bo borila do zmage! (Krepko odobravanje.)

Krošnjiari. — Deželni odbor.

Poslanec Jaklič se ozira na pritožbe proti deželnemu odboru. Čuje, da župani ne dobijo odgovora od deželnega odbora, a tako se godi celo poslancem. Jaklič se je obrnil do deželnega odbora zaradi krošnjiarskih doklad. Deželni zbor je sklenil, da se krošnjiarjem povrnejo neopravičeno plačane doklade. A do maja meseca jih niso še povrnili. Na vprašanje, kdaj jih krošnjiari dobe, ni odgovora. Seveda, če so od štirih deželnih odbornikov trije državni poslanci, v Ljubljani pa ostane edino le tak priden delavec, kakor je Peter Grasselli, potem se ni čuditi; da dela deželnega odbora ne napredujejo.

G. Skubic naznani, da se krošnjiarske doklade vključ v sklep deželnega zbora še naprej pobirajo. Navzoči krošnjiari to potrjujejo in ogorčeno oporekajo proti takemu ravnanju.

V spomin Jožetu Jegliču.

Dr. Lampe omeni, da ta čas, ko tu zborujejo kmetje, pojejo v Ljubljani pogrebni zvonovi prvemu ravnatelju »Zadružne zveze«. Dolžnost kmetov je, da stoje kot en mož za svojimi društvi, ki so najboljša trdnjava kmečkemu stanu. Iz življenja Jožeta Jegliča pa tudi razvidimo, kake močje spadajo v našo organizacijo.

Od vsakega moža, ki vstopi v našo organizacijo, zahtevamo najprej poštenja. Za pošteno stvar se morajo boriti pošteni ljudje s poštenimi sredstvi. Bodi kdo še tako izobražen in spreten, če nima poštenja, ga ne rabimo — naj gre k liberalcem!

Potem je treba v naši organizaciji velikega potrpljenja. Nič trajnega se ne zgodi na mah. Leta in leta se je treba mučiti, preden zasije zaželeni vspeh. Veliko razočaranja in žalosti mora pretrpeti, kdor se posveti ljudski organizaciji, a če potrpi in iz ljubezni do ljudstva vztraja pri svojem delu, pa gotovo tudi zmaga.

Naši možje morajo biti požrtvovalni. Kdor misli, da bo zase dosegel osebnih koristi, če pride k nam, se jako moti. Tak naj kar gre k liberalcem! Naša organizacija ne trpi v sebi sebičnosti. Njen namen je, da dvigne moč vsega našega ljudstva, in temu delu se mora umakniti zasebna korist. In tudi v resnici se imamo za vse vspehe zahvaliti požrtvovalnosti onih mož, ki so posvetili svoje moči ne-sebičnemu ljudskemu delu.

In slednjič je treba poguma, mnogo poguma! Mnogo je mož, ki so v srcu popolnoma naši in gredo na tihem tudi z nami, a nimajo poguma, da bi stopili na bojišče. Kdor se posveti naši organizaciji, mora biti pripravljen

na vsako preganjanje. Blatili mu bodo čast, podtikali mu vse slabe stvari, sramotili ga po časopisih, tožili in ovajali kot hudodelca, in kadar bo sam vse svoje žrtvoval, ga bodo preganjali kot sleparja. Tudi Jeglič je to izkusil, in vsi, ki delamo na polju ljudske organizacije. A pogum zmaga je in poštenost se slednjič vendarle pokaže, obrekovanje pa sramotno propade.

In če mrtvaški zvonovi enemu izmed nas pozvane k pogrebu, gledamo še vedno z jasnim licem v bodočnost, ker ravno iz naše kmečke organizacije raste vedno več mož, ki bodo krepko nadaljevali ljudsko delo. Našemu Jegliču pa slava! (Glasni slava-klici.)

Liberalizem na kmetih.

Kaj je liberalizem pri nas? Zela bi se motil, kdor bi iskal za njim učenost, naprednost, omiko, inteligenco ali kaj takega. Označujeta ga dve lastnosti: Ošabnost in sebičnost. Gospoda se najprej prevzame in začne zaničevati preprosto ljudstvo. Neče ž njim v cerkev, hoče imeti drugo, bolj gosposko vero, in to je začetek odpada. Liberalci na kmetih tudi odpade od ljudstva ali ga hoče vladati najprej iz ošabnosti. V bistvu liberalizma je pa nadalje zlasti sebičnost. Liberalizem na kmetih gospodari povsod še tam, kjer je kaj oderuštva, in ker ljudska organizacija ravno to osebnost koristlovstvo najbolj preganja, odtod besno sovraštvo liberalcev proti nam. Tudi pri deželnem gospodarstvu se kaže liberalizem v tem, da gleda najprej na osebno korist liberalnih bogatašev (užitinski zakup, zavarovanje, lovski zakon itd.). Zato je pa v interesu vsega ljudstva, da se liberalizem čimprej izžene iz javnega življenja.

»Kancelarparagraf«.

Liberalci mislijo, da bodo Slovensko ljudsko Stranko uničili, če duhovnikom vzamejo svobodo besede na prižnici. Pa se zelo motijo. Saj mi ne organiziramo stranke s prižnice, ampak tukaj na sredi vasi pod milim nebom. In če bi duhovnikom vsem tudi zunaj cerkve usta zamažili, pa bo na tisoče kmetov na glas vpilo ravno to, kar mi zdaj govorimo. (Odobranje.)

Kmetje na katoliški shod v Ljubljano!

Slednjič povabi dr. Lampe kmete na katoliški shod, ki se bo vršil zadnji teden avgusta meseca. Drugi slovenski katoliški shod je ustvaril agrarni program za Slovence in po njem se razvija zdaj kmečko združništvo. Pa treba je, da se naše kmečko ljudstvo pokaže v vsej svoji moči. Če bo zbranih v Ljubljani na katoliškem shodu na tisoče mož vseh stanov, tedaj se bo med njimi tem bolje poznala ogromna večina kmečkega ljudstva, ki bo z gromovitim glasom izreklo svoje misli na shodu. Vladajoči krogi kmeta ne poznajo in nimajo niti pojma o njegovih potrebah in težavah. Zato pa pridite kmetje v Ljubljano, da pokažete vsem, kdo ste in kaj hočete! Prepričani smo, da bo tretji slovenski katoliški shod zopet dal novo moč naši kmečki organizaciji. Torej konec avgusta v Ljubljano! (Dobro! Pojdemo!)

Zaupnica Slovenski Ljudski Stranki.

Predsednik gospod Škulj nato zahvali poslance Slovenske Ljudske Stranke in jim izreče zaupanje z željo, da krepko vztrajajo v borbi za ljudske pravice. Zborovalci so navdušeno pritrdili zaupnici Slovenski Ljudski Stranki.

Iz drugih krajev Dolenjske.

d Zagorje ob Savi. Občinske volitve so se vršile v soboto dne 19. maja. V 3. razredu so se liberalci, kolikor jih je, zvezali s soci-nimi demokrati, pa so v bratskem objemu vsi

skupaj pogoreli. Na vsak način so hoteli spraviti v občinski odbor vsaj Čobala in Koprive. Pa ni šlo. Čobal je dobil 76 glasov, Koprive le 63. Njim nasproti pa 98 do 128 glasov. Oba, Koprive in Čobal sta si vsak po svoje želela splezati na županski stolček. Ta pa je bil previsok, tako, da sta si oba skupaj zobe polomila. — Natančnejše poročilo pride prihodnjič. Za danes samo še to, da je ta ljubeznjiva liberalno-socialdemokratska slovensko-nemška zveza volila samo enega kmeta nasproti 4 poštenim kmetom.

d Strela v cerkvi. V dragarsko podružnico na Travi je 19. maja silno močno treščilo. Strela je napravila grozno razdejanie. Razdrobila je vse ženske klopi. Vrgla je vun z bangerji vred cerkvena vrata in ona pri zvoniku in zakrstiji. Šipe v oknih je razdrobila na drobne kosce in jih razmetala daleč na okrog. Iz cerkve je šinila na mnogih krajih skozi zid in pustila luknje za seboj. Podrla je tudi kos škarpe okrog cerkve. V hlevu sosedne hiše je ubila tudi enega vola in pri drugih dveh pobila nekaj šip v oknih. Cerkev je zavarovana pri Vzajemni zavarovalnici.

d V Polšniku bodo binškošni ponedeljek ob 10 uri trije zakonski pari obhajali svojo zlato poroko: Jurij in Ana Dolar iz Gornjega Polšnika, Janez in Jera Dolinšek iz Gorenjih Tep in Andrej in Jožefa Kadunc iz Dolenjih Tep. Kaj ne, redka, a častljiva slovesnost. Bog živi in blagoslovi vse.

d Iz Želimijs. Letos je kebrovo leto. Pri nas imamo toliko teh nepovabljenih gostov, da zvečer letajo po zraku kakor čebelnji roji. Najprej so se naselili po vrteh na češpijevo drevje, potem pa v bližino gozda. Na solčnem kraju jih je toliko, da je mlado drevje kar pripognjeno pod njimi. Ako človek pride na dotično mesto, ga kar strah preleti, ko to ogleduje in si misli, kaj bo prihodnje leto, ko se zarode črvi na njivah, vrteh in travnikih. Ali posamezni posestniki si v tej zadevi pomagati ne morejo, ako nabere eden dva mernika teh škodljivcev, drugi pa nič. Pričakovati smo vedno od višjih oblasti razglasenega ukaza, da mora vsak posestnik nabrati pod kaznijo vsaj en mernik te živali. Ali vse zaman. Za kmeta se nihče ne zmeni razun davkarja. Obrnili bi se radi s prošnjo do naših g. posancev, da bi se v tej zadevi ukazalo županom, naj bi strogo delali za uničenje kebrov. Kaj romaga, ako posestnik še tako marljivo obdeluje polje in gnoji z umetnimi gnojili, ako pa črvi požrejo korenine.

d Iz Boštanj. Na Lukovcu, župnijske Boštanj, je umrl 12. maja Matevž Znidarič, 85 let star. Bil je nad 40 let cerkveni ključar pri podružnici Marije Magdalene na Leskovcu. Zaradi svoje poštenosti je slovel daleč na okrog.

g Velika Loka pri Zaplazu. Okrog 1700 K nagrade za kebre je dala letos velikološka občina. Da bi se kebra več pokončalo, je sklenil občinski odbor za vsak mernik 4 krone nagrade. S tem se je ljudstvo prisililo, da se je v naši občini pokončalo neizmerno veliko tega škodljivca.

Notranjske novice.

Iz Starega trga pri Ložu.

d Povožl je v Starem trgu dne 2. maja Matevž Hace, voznik iz Podcerkve, nekega triletnega otroka. Dete je obležalo mrtvo pod težko obloženim vozom. Previdnost ne škoduje nikjer!

d Vendar enkrat. Igovska šola, za katero se pehaže že leta in leta, se bo menda pričela zidati. Odbor, ki se je zadnji čas izvolil za zidavo šole, skuša z delom kakor hitro mogoče pričeti. Prav tako!

d Jako umestno odredbo glede pokončevanja hroščev je izdal naš občinski odbor. Vsak pol zemljak ga mora nabrati pol mernika, manjši posestniki pa četrt mernika. Vse to dobe pa plačano. Za mernik hroščev izplača obč. urad 2. K vsakemu, kdor jih nabere. Nekateri se pohvalijo z zaslugom. Res utegne občina izdati par tisoč kron, a škodljivca bo pa tudi mnogo uničenega.

n Pa še nek drug sklep občinskega odbora moramo z veseljem pozdraviti: novo cerkveno uro misli napraviti v Starem trgu. Je bil pač že zadnji čas. V Ložu je sodnija, šola v Starem trgu in po vaseh, a v celi dolini ni poštene, zanesljive ure. Najslabša je pa starotrška. Želimo, da ne bi ostalo le pri sklepu, ampak da se v ta namen izvoljeni odbor hitro pobrine za novo uro.

n Nove orglje dobi romarska cerkev na Križni gori. Orglje je izdelal g. Mayer iz Vorarlberskega. Dva monterja jih že postavljata. Na binškošni nedeljo — obče priljubljani romarski shod — bodo prvič zapele pri službi božji. Torej božjepotniki od vseh strani o binškošnih praznikih le v obilnem številu na Križno goro!

n »Strelsko društvo v Starem trgu pri Ložu« so ustanovili prijatelji »streljanja za zabavo«. Slavnostna otvoritev s streljanjem za dobitke je bila dne 27. maja popoldne.

n Gledališka predstava, katero je izobraževalno društvo priredilo prvič dne 13. maja, ponavljalo pa na željo občinstva dne 20. maja, se je prav sijajno obnesla. Zaloigra »Garcia Moreno« je gotovo ena najlepših iger, kar jih je prirejenih za kmetске odre, a je obenem težka in zahteva od igralcev precej uglejenosti, truda in požrtvovalnosti. In vse to so pokazali naši fantje v zadnjih predstavah; saj so nastopili tako fino in samozavestno, da se je občinstvo čudilo, kako se more priprosti kmetški mladenič tako izobraziti. Le naprej mladenič, ljudstvo vaše gibanje vedno bolj umeva in je odobrava. Naprej, nikdar nazaj! Delati, ne mirovati!

»Saj možko dejanje krepčuje moža,
a pokoj mu zdrave moči pokonča«.

(Gregorčič.)

Vipavske novice.

n 25 + 25 = 500! Ne, kaj tacega pa še ne! Da so liberalci taki cigani v laganju, tega si pa vendar nismo mogli misliti. Dozdaj so lagali liberalci le bolj na drobno, v zadnjem času pa so začeli lagati kar na debelo. Do zdaj so bili le nekaki hausirarji v lažeh, zdaj so pa postali pravi pravcati tovarnarji in fabrikantje v laži in farbariji. Vi vsi veste, kako vro se je obnesel naš shod na Hribovem dvorišču, koliko nas je bilo na shodu, kako navdušeni in veseli smo bili, pa tudi to veste, da vseh liberalcev ni bilo več kot 50 in naj štejemo tudi »oberšomoštra« Punčuha, »ajnfonšomoštra« Mrcina, »izvanrednega« kotlarja Mesesnela in pa neporočenega očka Hrovatina vsakega za pet mož. Zdaj pa čulite, kaj so si drznili liberalci pisati o našem shodu po svojih umazanih cunjah, pisati kljub temu, da cela vipavska dolina vé, kako se je stvar v resnici vršila. Tudi liberalci to dobro vedó in vendar kako pišejo?! »Narod« piše, da je na zadnji dr. Šusteršičev shod prišlo komaj 200 klerikalcev, dočim je bilo liberalcev brez agitacije zbranih nad 500 ljudi, ki so bili pripravljeni shod razgnati. In ko smo mi uvideli nevarnost, da smo imeli shod po § 2, in da je ta shod otvoril g. c. kr. okrajni glavar. Dalje piše

»Narod«, da je bilo na dvorišču tiho kot v bo-
žjem grobu, da se ni slišala ne ena beseda, ne
eno pritrdjevanje in da so se ubogi klerikalni
hacki tresli strahu pred naprednjaki kot šiba
na vodi... »Notranjec« pa piše, da je bilo
znotraj na dvorišču pet žandarjev z nasajenimi
hajoneti in ravno toliko zunaj pred vrati...
Kaj pravite nato, ljudje božji? Ali je tak člo-
vek pošten, ki v resnici tako kruto bije v
obraz? Cigan se ne bi lagal, če bi vedel, da
je na stotine prič, ki mu lahko dokažejo, da se
laže. Liberalci pa se lažejo kljub temu! To-
rej so podležiji od cigana. Liberalci zgornje
vipavske doline, ki so namazali zadnjega »No-
tranjca«, morajo pa biti sami lumpje, ker samo
lump povsodi vidi in voja — žandarje. Le
tako naprej, sodrga ciganska. Skoraj pride
dan, dan volitve in na ta dan bo ljudstvo po-
kazalo z glasovnico v roki, da $25 + 25 = 50$,
ne pa 500, in takrat bodo zamašena enkrat za
vselej vaša ciganska liberalna usta.

n Kdo drži po konci »Slovensko Matico«
v vipavski dolini? Ali morda tata Hrovatin?
Ali morda »izvanredni človek« in kotlar Me-
sosnel? Ali morda slavnoznani Punčuh? Ali
morda vodja Skala? Ali morda učiteljček
Grum? Ali morda gospodje pri davkariji? Ali
morda svetnik in častni občan premnogih vi-
pavskih občin Nosan? Ali morda Rovani s
Cola? Ali morda širokousti Bratina z Ustja?
Presneto bi bilo slabo za majko Slavo, ko bi
samo vi živeli, zapreti bi morala vse svoje
narodne zavode. Pa se tako širokoustite s
svojim narodnjaštvom in naprednjaštvom, pa
ne znate drugega podpirati kot lažnjivi in su-
rovi »Slov. Narod«, ki ne zna drugega, nego
jemati dobro ime poštenim ljudem in pritiskati
pečat sramote in surovosti celemu slovenstvu.
Mene bi bilo zelo sram, če bi tako delal, vest
bi mi rekla, da sem izdajavec svojega rodu.
Ali je vas kaj sram?

n Uški Salomon. Ko je bil pravični in ne-
pristranski oče Bratina še župan na Ustju, se
je to-le dogodilo: Dva fanta od 15—16 let sta
kradla nekemu posestniku sadje in mu nare-
dila precej škode. Mož jih je šel zatožiti žu-
panu Bratinu in kaj storiti župan? Fanta pokliče
k sebi, ju zaradi lepšega malo pokrega in
pravi na to, naj plačata malo kazen v občin-
sko blagajno, pa bosta prosta in ne bo se jima
bati žandarjev. In tako se je zgodilo. Oško-
dovani posestnik se je jezil in rekel, češ, meni
naj plačata, jaz imam škodo, ne pa občina.
Toda pomagalo ni nič, uški Salomon je govo-
ril, pa mirna Bosna! Torej, če kdo kaj potre-
buje, naj pride krast na Ustje, plačal bo malo
kazen v zvevajočo občinsko blagajno uško in
basta! Noben orožnik ga ne bo smel ukleniti.
Ljudje božji! Kaj nima uški Bratina najlepši
talent za sodnika tam doli kje na turškem?
Škoda, da sultan Abdul Hamid ne vé zanj,
precej bi ga naredil za pašata s tremi konj-
skimi repi.

n Kako je bil pred leti razpoložen uški vo-
lilni imenik? Bližale so se občinske volitve
in razpoložen bi imel biti volilni imenik. Na-
pravili so imenik, v katerem je kar mrgolelo
nevolilcev, kdor pa je le malo dišal po kleri-
kalizmu, zanj v imeniku ni bilo prostora. In
taj je nasvetoval »pravični« Bratina? Skrijte
imenik in prišel bo, da si ga ogleda zdaj ta,
zdaj oni, pa recite: Gospodarja ni doma, ne
remo, kam ga je djal, pa bo šel. In reš se je
godilo tako in vršile so se volitve, pri kateri
so baje volili celo mrtvi in očka Bratina so
prišli do veljave in županske časti! Vidite,
ljudje božji, znati se mora, pa se pride do moči
in veljave; kdor pa nič ne vaga, ta ne zmaga
in ostane suženj vse svoje živne dni.

n Poziv vipavski duhovščini! Naznajeno
je, da prideta v kratkem v Vipavo dr. Ferjan-
čič s kravjim zvoncem in pa dr. Tavčar s ko-
ličkom, ki zadaj piska. Vipavski liberalci so

pa pobožni ljudje, oni ne molijo samo pri sv.
maši za vrati pobožno sv. rožnega venca, am-
pak hodijo celo k litanijam. Zato pa glej ti, vi-
pavska duhovščina, da oznaniš ono pomemb-
no nedeljo litanije gotovo še pred eno uro
popoldne, da bodo mogli pobožni liberalci se
jih udeležiti, da bodo potem bolj pobožno la-
hko poslušali kravji zvonec in pa konjička, ki
zadaj piska.

n Jernej Žorž je še vedno krajni šolski
nadzornik na Slapu. Vsi Slapenci so ponosni
nato pa veseli in srečni, da imajo tako učene-
ga in prebrisanega šolskega čuvaja. Vzredili
bodo same dohtarje ali vsaj penzionirane žan-
darje.

n Vipavski špital je pa žalosten, nikogar
ni, da bi ječal v njem. Še miši ne marajo stan-
novati v njem, ker se boje, da ne bi potonile.
Mislili in upali smo, da bo vsaj Božič zbolel,
da ga bo boben »ferderbal«, pa je bila pre-
kratka obštrukcija. Pa ima res smolo ta naš
špital!

Štajerske novice.

Celjska »Domovina« in volitve. Nikdar
še ni ta liberalni časopis, ki je pa dosedaj skr-
val svoj liberalizem, tako očitno kazal svoje
barve nego sedaj za časa državnozborske vo-
litve. Voditelji politike Slovencev na Spodjem
Štajerskem so celjski obrtniki. Ti imajo tudi
glavno besedo pri »Domovini«. V Celju se je
moral vršiti zadnji zaupni shod, na katerem so
postavili zoper voljo liberalcev z večino gla-
sov dr. Korošca za kandidata. Čas volitve je
bil, Nemci so agitirali za svojega moža po vseh
listih. »Domovina« je pa molčala kot grob, niti
priporočila ni slovenskega kandidata. Ali je to
pošteno? Prišle bodo še kmalu druge volitve.
Taktar bo upila »Domovina«, naj gre katoliško
ljudstvo v boj za celjske advokate, ki bi bili
radi poslanci, ali bi bilo kaj čudnega, ako se
tudi naše ljudstvo takrat obnaša tako brez-
skrbno in malomarno nego se je celjska »Do-
movina«. Prav bi vsekako bilo.

V Šmarju pri Jelšah se je vršil 20. t. m.
shod županov, občinskih svetovalcev in od-
bornikov šmarskega okraja. Navzoča sta bila
urednik »Domovine« študent Spindler in tajnik
celjskega okrajnega zastopa g. Kušec, ki je po-
rabil to priliko, da je strastno agitiral zoper
dr. Korošca in za Rebeka.

Pri sv. Lenartu v Slov. Goricah se je
vršil 27. t. m. v »Narodnem domu« shod slo-
venskih županov lenarškega okraja.

Slovinci v Gradcu so vprizorili 27. t. m.
veselico s petjem in tanburanjem ter gleda-
liško predstavo »Eno uro doktor«. Društvo
Domovina, ki je napravilo to veselico si sme
častitati na vsestranskem napredku, ki ga je
doseglo v kratkem času, odkar obstoji.

Pročodrimovci v Mariboru. Nikjer nima
gibanje proč od Rima toliko sadoj nego v tem
nemčurškem mestu, tu jih je največ odpadlo in
se vedno še ponavljajo taki odpadki v protestan-
tizem. To je znamenje, da je nemško ljudstvo
tu jako izpriženo.

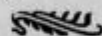
Velika nesreča bi se bila kmalu pripetila
19. t. m. v bližini železniške kurilnice v Zi-
danem mostu. Na strmini se je utrgala veli-
kanska skala, ki je padla z gromčim bob-
nenjem na levi železniški tir ter rejle čisto
skrivila in pokvarila. Zvalila se je potem čez
desni tir in padla v Savinjo. Nekaj minut za
tem se je imel tam pripeljati mimo od Dunaja
brzovlak. Železniški čuvaj je pravočasno opa-
zil nesrečo, in tako odvrnil strašno nesrečo.

Na Poličkem so bili okrog 17. maja hudi
nalivi in povodnji.

Novo mestno uro bodo končno le dobili
Celjani na stolpič mestnega urada. Dosedanja
ni za nobeno drugo rabo kot za staro šaro.

Slovenski liberalci zvezani z Nemškutarji.
Gonja slovenskih štajerskih liberalcev katero
je podpiral »Slovenski Narod« v Ljubljani zo-
per državnozborskega kandidata dr. Korošca,
kateroga je postavil zaupni shod v Celju je bila
že ostudna. Dan na dan so ga napadali v dolgo
veznih člankih. Ljubši bi jim bil nemškutarski
Vračko nego slovenski duhovnik dr. Korošec
ki si je stekel na narodno gospodarskem polju
že mnogo zaslug. Toda niso jim bili ti napadi
še dovolj. Dne 19. t. m. se je vršil v Gornji
Radgoni nek sestanek slovenskih liberalcev z
narodnimi odpadniki, nemškutarji. Pripove-
dnje se, da so se dogovorili, da se hočejo v slu-
čaju ožje volitve medsebojno podpirati. Ža-
lostno je to, da se vežejo ljudje, ki imajo polna
usta narodnosti na jeziku z narodnimi sovragi.
In taki ljudje se potem vsiljujejo za voditelje
slovenskega ljudstva.

Koliko kandidatov je bilo za V. kurijo?
Oficijelni slovenski kandidat je bil dr. Korošec,
ki je tudi zmagal. Nemci so imeli Vračkota,
slovenski liberalci župnika Voduška, naduči-
telja Slomškega in ključavničarja Rebeka.
Slomšek je storil najpametneje, ker se je pra-
vočasno odpovedal.

Koroške novice.

Odlikovanje. 19. maja je priredilo puš-
karsko strelsko društvo v Borovljah g. Petru
Wernigu, c. in kr. dvornemu izdelovalcu
orožja, veličastno bakljado in ob tej priliki so
mu izročili na slovesen način diplomo s ka-
tero so ga imenovali za častnega člana. G.
Wernig je odločno Slovenec, zato nas tembolj
veseli to odlikovanje.

V korist beljaškega društva »Drava« bo
priredil 24. junija ljubljanski »Sokol« veliko
kresno veselico.

Za župana v Celovcu so mestni očetje zo-
pet izvolili Julija Neuner.

V Velikovu je priredilo 20. t. m. »Katol.
pol. in gospodarsko društvo« za koroške Slo-
vence javni shod, na katerem so govorili gg.
Dobrovc, Arulje in Ekar. Bilo je navzočih ne-
kak socialistnih demokratov, ki so mlatili prazno
slamo. Shod bo rodil gotovo lepe sadove pri
bodočih volitvah.

Romanje na sv. Višarje se začne letos dne
24. maja in traja do 7. oktobra. — Božjo pot
bodo oskrbeli čč. očetje iz reda sv. Franciška
kranjsko-štajerske provincije. Sv. oče Pij X.
so z brevom dne 24. aprila 1903 za sv. Višarje
podelili sledeče odpustke: 1. Popolni odpustek
na katerikoli dan v letu, na katerem krščanski
verniki priromajo, zakramente sv. pokore in
presv. Rešnjega Telesa vredno prejmejo ter
na namen sv. očeta molijo. 2. Odpustek 7 let
in 7 kvadraten vsem krščanskim vernikom,
kateri so s skesanim srcem predpoldan pri sv.
maši ali pa pri večernicah. 3. Odpustek 300 dni
vsem krščanskim vernikom, ki na katerikoli
dan sv. Višarske cerkev obiščejo in pred po-
dobo čudodelno molijo. Vsi ti odpustki se mo-
rejo darovati tudi vernim dušam v vicah. Po-
tem je dobil č. g. župnik z brevom Pija X. dne
15. septembra 1905 oblast vernikom, ki v pro-
cesiji priromajo, podeliti po pridigi in pod na-
vadnimi pogoji papežev blagoslov s popolnim
odpustom. Zato se prosí, da bi se procesije
poprej naznanile župnijskemu uradu v Žab-
nicah. Slednjič se bodo tudi blagoslovile raz-
lične svetinje (rožni venci, skapulirji, podobne,
križi itd.) in z vsemi dotičnimi odpustki obla-
godarile.

Primorske novice.

n Imenovanje. Preč. gosp. Josip Pavletič, župnik in dekan v Št. Petru pri Gorici je imenovan od prevz. g. knezoškofa za kanonika goriškega prvostolnega kapitlja. — Na izpraznjeno župnijo Št. Viške gore je prezentiran za župnika č. g. Henrik Peter nel, doslej župnik v Jagerščah.

p Umri je v petek 18. maja v Trstu veleč. gosp. župnik pri Sv. Mariji Veliki Jožef Budin. Rojen je bil v Prvačini, bil je mirnega in tihega značaja ter zlasti milosrčen do siromakov. Naj v miru počiva!

p V Vrtovinu so našli oboženega 35letnega gospodarja Jožefa Lazar. Domači prepri radi premoženja mu je zmešal pamet.

p Škandal v Gorici. Pretečeni teden je izvršil policijski svetnik Cotin na stanovanju nekega državnega uradnika preiskavo in je odnesel s seboj polno vrečo raznih pisem in listin. Zdi se, da so prišli tako na sled raznim goljufijam.

p Reški guverner postane grof Aleksander Nako.

p V Kvarneru se je pojavil zadnji čas morskí pes.

p V Trstu se je 27. maja slovesno blagoslovila zastava I. vojaškega veteranskega društva. Iz Ljubljane se je odpeljal poseben vlak za nenavadno nizke cene. Slovesnost je bila jako lepa, udeležba ogromna.

p Goriška zveza gospodarskih društev in zadrug bo imela svoj redni občni zbor v četrtek 7. junija v svojih prostorih v ulici Veturini hiš, št. 9, I. nadstropje.

p V Batah smo slovesno blagoslovili v nedeljo 20. maja kipa Matere Božje in sv. Kiriina. Prvega so nesla med slovesnim zvonjenjem in pokanjem topičev dekleta, drugega pa mladeniči v cerkev.

p Bolnike, ki imajo kako nalezljivo bolezen bodo prepeljali odslej s posebnim vozom, katerega je naročil goriški magistrat.

p Kapucin p. Kajetan in socialni demokrat Marangoni na Reki. Znani socialist Marangoni je povabil na javen dvogovor kapucina P. Kajetana, in sicer v reško gledališče. — P. Kajetan je sprejel ponudbo. Dvogovor je bil dne 15. t. m. Gledališče je bilo ta dan obdoločeni uri natlačeno do zadnjega kotička. Najprej je govoril Marangoni. Ponavljal je že stokrat rabljene besede o krščanskih socialcih, o »klerikalcih«, o duhovnikih, ki molzejo ljudstvo, o papežu Leonu XIII., o katoliški cerkvi itd. Ko je končal svoj govor, začelo mu je par navzočih socialistov ploskati. Občinstvo je bilo mirno. Tu vstane P. Kajetan in reče na glas: Gosp. Marangoni, prosim za besedo! Na te besede oglasi se na tisoč grl: Živio P. Kajetan! Dajte njemu besedo! Njega hočemo slišati! Skromni kapucin stopi v svoji revni in že obrabljeni obleki na oder. Od vseh strani mu zadonijo burni pozdravi. Ko se je ljudstvo vmirilo, začel je mirno, priprosto in stvarno pobijati točko za točko. Pri vsakem stavku se je moral vstaviti, ker mu je živahno ploskalo in čestitalo vse zbrano občinstvo. Ob koncu njegovega govora ni hotelo biti konca navdušenim živjo-klicem. Osramočen Marangoni je prevzel zopet besedo in hotel nekaj očitati Patru Kajetanu, toda ta mu ni hotel ostati dolžan odgovora. Poprijel je v drugič za besedo in jasno in stvarno ovrget točko za točko Marangonijevega odgovora. Marangoni prosi P. Kajetana, naj bolj kratko govori, ker je občinstvo trudno, toda P. Kajetan pravi, da hoče vse povedati. Nekdo mu je vrget med govorom v obraz: »Vi niste delavec, vi ste meščan!« Nato je odgovoril P. Kajetan z velikim glasom: »Jaz nisem meščan, jaz sem sin svojega ljudstva, kateremu se

pa nikakor ne dobrikam. Jaz zahtevam, da je ljudstvo pravično, kakor zahtevam, da so drugi ljudstvu pravični!« Na te besede mu je vse občinstvo navdušeno zaploskalo. Marangoni, prijatelj delavcev, je bil gosposki oblečen, in zlata verežica mu je visela iz telovnika, kapucin, zastopnik »gospode«, pa je bil v revni obrabljeni obleki! Socialist je govoril prevzetno, kapucin mirno in ponižno! Ko je prišel kapucin iz gledališča, čakala ga je zunaj nešteta množica, ki ga je burno pozdravljala.

Iz raznih krajev.

Ameriške novice. V cerkvi sv. Janeza v So Lorain Ohio se je poročil g. Josip Svete z gospodično Ivanka Virant, hčerko g. Alojzija Viranta. — V Clevelandu je napadel z nožem J. Novak Marijo Počevina, ki ga ni marala v zakon. Poškodoval jo je nevarno. Novo cerkev bodo zidali Slovenci v Coelinvoodu. — V Clevelandu je umrl Jakob Požun iz Št. Mihela. Istotam je nek zlikovec nevarno poškodoval s kamnom na glavi Mihaela Kravsca. — Potres v San Francisku je storil ogromno škode tudi ondodni hrvaški naselbini. Od nekaj stotin hrvaških trgovcev jih ni ostalo niti 30. V San Francisku je bilo 4000 Hrvatov, sedaj jih je tam okrog 200, drugi so odpotovali. V Vermont Str. kjer živi okoli 200 Slovencev ni bilo ognja in je tam skoro popolnoma vse v redu. Bog Slovencev ne zapusti.

Slovenci in potres v San Francisku.

Naš rojak gospod Kerže nam je poslal iz Clevelanda, Ohio, sledeče pismo, ki mu ga je pisal gospod Fr. Turk, slovenski duhovnik v San Francisku, o grozni potresni nesreči. Zanimalo bo gotovo tudi naše rojake doma, zlasti one, ki imajo svoje sorodnike v Kaliforniji. Pismo se glasi:

San Francisco, 5. maja.

Dragi prijatelj!

Dies irae, dies illa,
Osemnajstega aprila —
Cerkev se je v prah zdrobila.

Kolik strah nas je navdajal,
Ko potres je mesto majal,
Grozovit požar razsajal, itd.

Strašen in grozen je bil dan 18. aprila v našem mestu. Bilo je to v sredo po velikonočni nedelji. Cerkve bile so še praznično oblečene in okrašene. Tudi moja cerkev je bila ozaljšana kakor še nikdar prej. Najboljši svečniki bili so na oltarju; velikonočne lilije in druge cvetlice razširjale so svojo prijetno vonjavo po naši mali ali krasni cerkvi. V torek po Veliki noči obiskal me je neki slovenski »studiosus« (gospod Golja), ki je bil nekaj časa tudi v šentpavlskem semenišču, a ki se je tedaj vračal s svojega potovanja po Japonškem. Večerjal je z menoj in govorila sva o marsičem. Nato sem ga še spremil do hotela, kjer je stanoval, in predno sva se ločila tisti večer, govorila sva o potresu, ki se tako rad ponavlja v San Francisco. Potem sem se vrnil domov, zaklenil sem cerkev ter se odpravil k počitku. Drugo jutro pa, ravno ko se je prikazala jutranja zarja na vzhodu

(5-16 zj.) strese se semlja, hiše pokajo in se rušijo, dimniki padajo na ceste, pohištvo se razbija, zemlja se udara in pogrezuje, psi lajajo, konji prestrašeni tekajo po ulicah, ljudje vpijejo ter vsi prepadeni beže v nočnih oblekah iz hiš na prosto. Strašno, grozno, nepopisno! Tudi mene je vrglo iz postelje; vstal sem ter sem tekkel proti vratom svoje sobe; vrglo me je na tla; zopet sem se vzdignil, odprl sem vrata ter sem stal tam na pragu, držal se za steno z obema rokama; priporočil sem svojo dušo Bogu in Materi Božji ter čakal konca. Ko je potres ponehal, sem se urno opravil ter šel ven iz hiše, ki je bila vsa razpokana, in kjer je bila vsa oprava po tleh razmetana in razbita. Ko pridem na ulico, ozrem se naokrog in vidim na grozo, da je bilo mesto na mnogih krajih v ognju. Kar se zasliši od vseh strani klic: »Vode ni v celem mestu, vodne cevi so popokale.« Jaz sem vzel štolo in sveto olje ter šel v mesto okoli požarov in okoli razdejanih hiš. Ognji, ki so se pokazali v bližini naše cerkve, bili so kmalu omejeni; ali v južnovzhodnem delu mesta je razsajal in divjal tolik požar, da ga ni bilo mogoče več omejiti. Block je gorel za blockom, ogenj ni prizanašal lesenim, ne zidanim, ne jeklenim poslopjem, ampak divjal je naprej in naprej. Kmalu so se pokazale na licu mesta čete zvezinih vojakov z velikimi zalogami dinamita, s katerim so hoteli preprečiti pot požaru ter pogrti v zrak poslopja, ki so stala v bližini ognja. Vladala je panika, in mesto je bilo pod vojaško oblastjo (martial law). Močan veter je pihal od zapada ter odganjal plamen proti zalivu sv. Franciška. Mislim, da ni nobene nevarnosti, da bi ogenj pokončal našo cerkev, ki je stala bolj na zapadnem delu mesta. Cerkveno poslopje ni bilo dosti poškodovano od potresa, samo kipi in svečniki in križi so popadali na tla ter se razbili, ali 400 dolarjev bi pokrilo vso to škodo. Toda žal, imelo je priti drugače. Ko se vrnem tisto jutro okoli desete ure domov, zagledam kar nadenkrat, kako se je hipoma dvignil črn oblak dima samo pol blocka od naše cerkve proti nebu; prikaže se plamen in kakor kača sicer proti moji cerkvi in hiši. Vedel sem, da je vse izgubljeno. Tekel sem v cerkev, vzel iz tabernakla sv. Rešnje Telo, pobral sem nekaj mašne obleke in nekaj drugih stvari, ter jih znosil ven na trotir; ali ni ga bilo človeka, ki bi mi pomagal spraviti te stvari v varno zavetje; tudi ni bilo dobiti voza, da bi jih strani odpeljali. Ljudje so tekali semintje, nosili so svoje premakljive stvari iz hiš na ulico; vsi zbegani niso znali kaj storiti; bila je prava zmešnjava, pravi Babilon. Moja hiša je stala tik cerkve. Ko sem rešil nekaj stvari iz cerkve, tekkel sem v hišo, da bi rešil svojo obleko in svoje knjige, ter tudi cerkvene knjige. Časa ni bilo več dosti, zavil sem v rjuhe, kar sem mogel v naglici dobiti ter sem znesel vse ven na ulico. Ustavil sem s silo neki voz ter sem zmetal vanj, karkoli sem mogel in vozniku sem moral plačati pet dolarjev na mestu, da mi je vzel stvari nekaj blockov proč od ognja, drugemu vozniku pa spet tri dolarje, da mi

je odpeljal malo knjig. Med tem je že plamen švignil na našo cerkev, vnela se je tudi hiša in v par minutah je bil ves block žrtev ognja. Kako žalosten je bil ta prizor za vse, posebno pa za mene! Prva slovenska cerkev na zapadu od Skalnatga gorovja, cerkev, na katero smo bili vsi ponosni, za katero sem jaz žrtvoval, kar sem mogel, ta cerkev, v kateri sem na veliko nedeljo še pel slovesno alelujo, bila je v par minutah uničena, tako da ni ostalo najmanjše stvari; le stopnišče še štoje in vogelni kamen, na katerem je vdelana letnica 1903. Oh, žalosten spomin! —

Ali mi nismo edini v nesreči! Pokončanih je še drugih 15 katoliških cerkva v San Francisku, najlepših in najbogatejših. Vse je uničil potres in požar. Dve tretjini mesta je zgorelo; vsa uradna poslopja, ves trgovski del mesta, vse palače milijonarjev: vse to je prah in pepel. Grozen je pogled na puščavo. Kadar gledam na te razvaline, zdi se mi, kakor da bi se razprostiralo pred menoj velikansko pokopališče, in dimniki, ki iz te puščave štrle proti nebu, so kakor mrtvaški spomeniki. Ljudij je bilo ubitih na stotine, in solze so mi stopile v oči, ko sem hodeč po razvalinah, gledal pred seboj človeška trupla, katerih ni bilo spoznati, vsa zgorela in očrnjena ter pomešana med prah in pepel; en kup črne mase: Memento homo — — —

Meni se osebno ni nič zalega zgodilo. Ostalo mi je življenje in zdravje, hvala Bogu! Ali izgubil sem cerkev in hišo, in več kot polovica mojih faranov je pobegnila iz mesta. Večinoma jim je vse zgorelo. Mi, ki smo tukaj ostali, se pa potikamo okrog kot berači. Po trideset jih živi v eni hišici; večinoma pa bivajo ljudje po šotorih kot cigani na Kranjskem, — pod milim nebom, po parkih in cestah. Milijonarji in siromaki so sedaj vsi enaki: socialistom so se spolnile njihove želje, vsaj za nekaj časa. — Božja služba se opravlja pod milim nebom. Tudi jaz mašujem ob nedeljah in pridigam za naš narod, kar ga je še tukaj ostalo. Tu je še 35 slovenskih družin in nekaj dalmatinskih in hrvatskih, katerim so ostale hiše nepoškodovane. Jaz stanujem med njimi ter zidam začasno kapelico (barako), ki bo stala blizu 20.000 (centov). Jutri bo že gotova. In v nji bodo pri prvi sveti maši trije otroci prejeli prvo sv. obhajilo, pri drugi bom pa poročil en slovenski par. — Sedaj naj pa še kdo reče, da nismo napredni!

Ne vemo, kaj nam prinese bodočnost, vendar »dum spiramus, speramus«. Zdi se meni in drugim, da je bila tukajšnja katastrofa delo božje roke. Mesto, — dasi večinoma katoliškega značaja — bilo je prepolno greha in preveč razuzdano; to vsak priznava. A sedaj? — O quam desolata sedet civitas plena populo! Katastrofa 18. aprila presega v svoji ogromnosti po mojih mislih požar Rima pod Neronom, presega opustošenje Jeruzalema; kaj je bila zguba Pompejev in drugih vasij v primeri z zgubo velikega svetovnega mesta San Francisco! — Delo človeških rok je bilo razdejano, ali delo božjih rok ostane. Seveda potrebujemo pomoči, in čast Amerikancem,

dobivamo jo. Tako se je tudi meni milo storilo, da ste se, Vi clevelandski Slovenci, v Vaši cerkvi spomnili svojih trpečih sobratov na obalah daljnega Tihega morja. Petindvajset dolarjev, ki si mi jih Ti, Father Kerže, poslal v imenu svojih faranov, je prišlo jako prav nekaterim slovenskim družinam, ki so izgubile vse svoje imetje. Lepa hvala Tebi in Tvojim faranom za poslani denar in Bog Vam povrni! — Srčnim pozdravom ostanem Tvoj prijatelj

Franc Turk.

K dolenjskim novlcam.

Iz Višnjegorskega okraja.

Zakrament sv. birme so delili te dni po naši dekaniji prevzvišeni knezoškof. V vseh farah, začeni od Šmarja, St. Jurja, Kopanja, Žalne itd. do Višnjegore, St. Vida in Zatičine, sprejemalo jih je ljudstvo z največjim navdušenjem. Povsod vse polno slavolokov, napisov in vencev, priručni pozdravi in nagovori. Vse je pričalo o neomajnem zaupanju in priručni ljubezni našega vernega ljudstva do ljubljenskega nadpastirja.

Zidanje nove šole v Višnjigori polagoma napreduje. Bilo je že veliko hrupa in očitanja ker je bil prišel ukaz da se mora vse zidanje podreti. Toda končna temeljita priiskava veččaka je pokazala, da je zidanje dovolj močno. Upamo, da bo de nova šola kmalu pod streho.

Kukovičje jajce je znesel v »Narod« z dne 15. t. m. neki, semkaj privandran »škrice« kakor ljudstvo nazivlje take junake. Podtaknil ga je tja dol v Krško jamo, a pozna se takoj čigavo je. On smeši in grdi vse one zavedne moške, ki so odposlali znano brzojavko na sijajni shod S. L. S. Liberalno kliko zlasti peče stavek: »Poslanci naši, nevtrasteno v boji!»

Ljudstvo je za Vami! Med podpisanci ni nobenega šnopsarja, še manj analfabeta, mogoče se le te vrste ljudje dobijo pri vaši bandi Zastopane so štiri občine, ne le »revna Draga« ki ima pa več prebivalcev kot Višnja gora, temuč tudi občine Polica, Leskovec in Višnja gora.

Naše liberalce si pa tudi nekoliko oglejmo. Pribijemo da ni med kolovodji nobenega domačina, ampak so sami privandranzi. Eden je suspendiran učitelj, ki je mladino tako čudno podučeval da so ga vsled nenravnih predavanj ženske z barkljami iz šole spodile. V svoji rodbini je imel 3 nezakonske otroke. Drugi je znani alkoholist, zakotni pisar in glavni agitator liberalcev. Hoče biti tudi c. kr. kancelist, a še tega ne ve, da izročilno pogodbo sme le notar napraviti, ne pa tak učenjak. (!)

Da se posajni liberalcem, ali je ljudstvo za svojimi na brzojavki podpisanimi možmi, ali za zgoraj opisanim čukom, navedemo le zadnje volitve v državni zbor v splošni kuriji. Polica: dr. Šusteršič, 142, Jelenc 0, Leskovec: dr. Šusteršič 47, Jelenc 0, Draga: dr. Šusteršič 34, Jelenc 1, Višnjagora z okolico: dr. Šusteršič 99 in Jelenc 15 glasov.

Za kom je ljudstvo? Ta zakotni pisar, ki ubogegega kmeta (Križkavas) le pri eni zakotni pogodbi odere za 24 K naj sramoti naše domače ljudstvo? Kdo pa je on? Je li ljudstvo za njim?

Drobtine.

Velikanska kača je išla iz v Korneuburgu se mudeče menažerije. Do zdaj je še niso našli, in zato so povsod nabiti lepaki ki opozarjajo ljudstvo na nevarnost. Pist, kj jo vjame živo ali mrtvo, prejme 500 K nagrade.

Ženska volilna pravica na Angležkem. Iz Londona poročajo: Miništerski predsednik Sir Henry Campbell-Bannerman je sprejel 19. maja deputacijo žensk, ki mu je predložila svoje želje za žensko volilno pravico Angliji. Šef kabineta ni obljubil ničesar definitivnega in je tolažil deputacijo z bodočnostjo. Ženske so pa spremljale odgovor z dolgotrajajočim in jeznim žvižganjem.

Nova iznajdba. Neki nemški pomorski častnik je iznašel način, po katerem bo ob priliki vojske lahko ladjo zaviti v posebno in zelo dalekosežno meglo. Tako bo ladja za sovražnika nevidna in varnejša pred torpedovkami.

Umoril 33 žen. V Maroškem mestu Maskažu je umoril neki črevljar 33 žen. Pred sodnijo trdi, da jih je umoril zato, ker ga je jezilo lahkomišljeno žensko življenje. V njegovem stanovanju so našli 25 ženskih glav in v nekem drugem skladišču še 16.

Plin izpodrine elektriko. Ko so do ločevali razsvetljavo za Oksfordsko cesto v Londonu, ki je za promet zelo važna, se je odločil mestni finančni odsek londonski za plin. Tako izpodrine torej plin elektriko.

Dvanajst let stara deklica umorila svojega brata. V Frankobrodu na Meni je 12 let stara deklica zakonskih Jules zadavila svojega 10 let starega brata in ga potem vrgla v vodo. Smrtni boj je trajal več ur, ker je deček vedno hotel rešiti se na breg, deklica ga je pa suvala v vodo z nekim dromom. Deklica noče povedati vzroka strašnega dejanja.

Najbogatejši otroci na svetu. V neki londonski institut so dospeli nedavno vnuki pokojnega milijonarja maršala Field. Pripeljala jih je mati tja v šolo. Dva dečka sta in ena deklica in stari oče jim je zapustil 30 milijonov. Vendar stoji v oporoki, da se jim denar izplača šele takrat, ko bodo stari po 50 let. Do tedaj pa morajo živeti kar najprosteje.

V desetih urah iz New Yorka v Čikago. Sedanja železnica vozi iz Čikage v New York 24 ur. Zdaj mislijo zgraditi električno železnico, ki naj bi prevozila isto pot v desetih urah.

Ženska — profesor na visoki šoli. Na visoki šoli v Parizu je imenovana profesorjem kemije gospa Curie, vdova profesorja Curie, ki je zavzemal pred njo isto mesto.

Nemški katoliki nameravajo, če bo mogoče, leta 1907 prirediti v Berlinu svoj kongres. Ta načrt bodo predložili na letošnjem kongresu, ki bo v Essenu.

Vplivi potresa na studence. Iz Oaklanda poročajo: V Paraiso studencih postaja voda vedno toplejša, odkar se je pojavil potres v tej deželi. Takoj po potresu se je toplota vode zvišala za osem stopinj, sedaj je pa toplota zvišana nad sto stopinj. Potresni sunki so tudi odprli dva nova studenca v Montrose okraju. Voda v teh studencih je nenavadno mrzla. Ako ne bode komu preveč, naj omenimo, da se je eden teh studencev pričel ravno pod nekim salonom.

Nesreče po ameriških železnicah. Tekom oktobra novembra in decembra je trčilo na ameriških železnicah 2077 vlakov in iz tira jih je skočilo 1645. Ob življenje je prišlo 1109 ljudi in drugih 17.118 je bilo ranjenih. Materialna škoda znaša sama 15.000.000 kron. Vsega je kriva zanikernost uradnikov in tudi to, da zavzemajo zelo važna mesta malo ali nič izučeni ljudje.

Skrivnostno odvedenje. Iz Peterburga se poroča: Delavski vodja Ušakov je sedel v neki prodajalni sredi mesta pri svojih prijateljih. Nenadoma je stopil v sobo neki človek in mu rekel, da ga na ulici nekdo pričakuje. Ušakov je šel takoj na ulico, kjer ga je prijel neki policijski častnik, ga siloma spravil v voz in se z njim odpeljal. Zaveze v vozu so bile spuščene

tako, da se ni videlo, kod se vozijo. Na neki mali železniški postaji so stopili vvlak. Drugo jutro so prišli v neki kraj, ki je bil Ušaku neznan. Tam so Ušaka zaprli, in ko je poskusil uiti, so ga stekli in vrgli v ječo nazaj. Nazadnje se je Ušaku beg posrečil. Ušakov trdi, da so bili njegovi preganjanci revolucionarji.

Hišo, ki bo zdaj najvišja na svetu, zida v Nev Yorku društvo »Singer Manufacturing«. Visoka bo 182 m in imela 40 nadstropij.

Čevljarji proti vlečkam. Nemški čevljarji nastopijo proti nošenju vlečk po ulicah. Zato imajo zelo pameten vzrok. Ko bodo vlečke odstranjene, bodo dame mnogo bolj pazile na svoje obuvale in ne bodo nosile zakrpanih čevljev.

Buffalo Bill v Parizu. Prava ameriška zgodba se je dogodila v Parizu ko je ondi gostoval Buffalo Bill, James Wittson iz Denverta (Amerika) član Buffalove družbe se je peljal na krovu omnibusa. Naenkrat je opazil, kako je mlekarji voz nekoga povozil in nato na vso moč bežal pred preganjanci. Wittson je privlekel takoj na dan svoj revolver in ustrelil z njim dvakrat na konja, ki je dirjal z vozom. Konj je takoj padel in ljudem je bilo lahko prijeti kočijaža. Seveda so tudi Wittsona prijeli, a ker je takoj plačal odškodnino za ubitega konja, so ga izpustili. Za Buffalo Billa je bila to seve nova reklama.

Da bi svojo ženo zastrašil se je obesil 74letni delavec Oto Bohnsack v Berlinu. Prišel je pijan domov in žena mu je rekla najgre spat. Nato je odšla v kuhinjo, Bohnsack pa se je obesil z namenom, meneč, da se bo lahko odvezal, da jo prestraši. Ko je prišla žena nazaj je bil že mrtev. Obvisel je in si ni mogel pomagati iz zanjke.

Nepoboljšljiv. Petič se je oženil v Klöchu tesar Gohlmann. Od prve njegove poroke je šele 15 let.

Vsled velikih nalivov je poplavlila v okraju Colena na Italijanskem voda skoro cel okraj. Hiše so se porušile in naliv je odnesel s seboj mnogo drevnih in travnikov. Več oseb je utonilo. Po poljih leži blato meter na debelo. Vse ceste in ulice so pod vodo. Kopati so morali odvodne kanale. Škoda je silno velika.

Narodno gospodarstvo.

O rejli možakov.

(Konec.)

V moževem telesu je toščča, je tudi gorkota. Njegovo telo ima okoli 30 stopinj gorkote, kri seveda še mnogo več, okoli 38 stopinj. Zato je treba naprej in naprej nakladati v peč, namreč v usta toliko kuriva, da obdrži telo svojo gorkoto. Vsak mož potrebuje tedaj, cenjena gospodinja tudi hrane za kurjavo, premoga. Izvrsten premog v ta namen je škrob v krompirju, sladkor v kavi, sladkor v grozdju in jagodah, dalje riž, slanina, presno in kuhano maslo, mast. Kdor vživa te stvari, ne pridobi ne betve mesa ali krvi, pač pa gorkoto in maščobo. Kdor bi vžival le take reči, bi moral umreti. Če pa kdo ne dobi vase nič take hrane za kurjavo, tedaj vzame narava maščobo in meso lastnega telesa in

ju sežge v njem, dotični človek pa shujša pri tem. Ako gospodinja postavlja na mizo preveč krompirja, slanine, masla in maščobe sploh, toliko, da narava ne more vsega porabiti za kurjavo, tedaj se nareja iz preostanka v telesu maščoba, ki se nabira v trebuhu okrog črevesja, jeter, ledvic in višje okrog srca i. t. d. Taki ljudje dobijo velike trebuhe in so pomilovanja vredni, kajti toščča ovira gibanje mišičevja in sploh vse življensko delovanje. Dobijo se sicer še tu in tam možje, ki se trkajo po rejenih trebuščkih, toda to so pravi Kitajci, ki ne sodijo v 20. stoletje.

Prešičke krmimo tako, da se jim nabira mast pod kožo, ravno tako pitavne vole, toda pitavni vol je preklicano slab orač, ker nima moči in rejeno maščobno prase je tako revno sirote, da niti vstajati več ne more. »Šnops«, ki ga zlivajo mnogi slovenski možici v toliki meri vase je tudi kurivo, petrolej, toda smrdljiv, strupen. Od šnopsa ne pridobi noben možic niti toliko mesa, niti toliko moči, kolikor ga je za nohtom črnega. Šnops je zvita kurjava; najpopreje se pivcu dozdeva, da ga za hipec blažestno pogreje, a le zato, da ga pusti kmalu na toliko bolj mrzlega.

V mrzlih krajih na visokem severu, blizu tečajev zemlje, morajo ljudje vživati mnogo masti, ribjega olja, tošččobe od morskega psa, kajti njihovo telo potrebuje več kurjave od našega, ki sedi pri lepo zakurjeni peči, dočim zunaj drevje poka od mraza in se delajo na oknih ledene rože.

Naši hlapci in delavci imajo po zimi radi kosec slanine h kruhu, kajti tudi ti potrebujejo drva v žile, da jih ne zebe in da jim ni treba kuriti z lastnim mesom.

V moževem telesu je tudi voda. Mali pobič ima tako-le počez 87 odstotkov vode v sebi, to se pravi, ako bi postavila ti, ljubeča mamica, sinka na vago in on bi tektal ravno 100 funtov, tedaj bi bilo v teh 100 funtih 87 funtov vode, ostalih funtov fantiča pa tvorijo koščice, meso, maščoba itd. V mesu samem je zopet okroglo $\frac{3}{4}$ vode, to se pravi, ako kupiš pri mesarju v soboto 100 funtov mesa, je v resnici mesnine v njem le 25 funtov, ostalih 75 funtov pa je čista voda. Pri mleku ni veliko bolje, v 100 litrih mleka je 87 do 90 litrov vode, v 100 funtih kruha 40 funtov, v sočivju in sadju 80 do 90 v pivu 90 funtov vode.

Tako, velespoštovana Slovenka, to zdaj večkrat preberi, tolikokrat, da ti bo vsa stvar jasna. Ko boš to dobro umela, nama tudi ne bo težavno, v kuhinji na pravičen način sestaviti in pripraviti hrane za moža. To pa storiva drugič. Za danes samo ponovimo, da potrebuje mož: vode, beljakovine ali proteina, hrane za gorkoto ali

kakor pravijo učenjaki »ogljencevih vitaminov«, slednjič nekaj apna in fosforja in troho železa.

Za danes vam voščim »Bog blagoslovi!« k vašemu kosilu, samo skrbite, da v njem ne bo manjkalo nikoli apna, toščče, beljaka, kuriva, vode, pa tudi nikoli: Oče naš itd.

Fr. P.

Za smeh in kratek čas.

Na ladji. Ob hudem morskem viharju prileti sluga k kapitanu, ki je bolan ležal v kajuti in preplašen vzkligne: »Kaj bo, kaj bo! V hudi nevarnosti smo, mornarji strašno preklinjajo.« »Dokler kolnejo«, odvrnil je kapitan mirno, »še ni nič hudega, le kadar začnejo moliti, takrat bom vedel, da je res huda nevarnost.«

Na sejmu. »Konj, ki sem ga od vas kupil neče nič jesti.« Mešetar: »Hvaležni bodite, zdaj ko je krma tako draga.«

V šoli. Učitelj (učencu): »Kako ti je ime?« Učenec: »Ne vem.« Učitelj: »Kako ti pa največkrat pravijo doma?« Učenec: »Prinesi en frakelj »grenkega.«

Vzdih. Pijanec: »Ako bi imel denar, ki sem ga že zapil, kako bi lahko pil.

Sam. Sodnik: »Ali ste s a m i izvršili tatvino?« Tat: »Čisto sam, ej veste, dandanes je težko dobiti poštenega pomočnika.«

Olikan ropar. Ropar (popotniku v gozdu): »Prosim koliko je ura?« Popotnik (pogleda na uro): »Devet.« Ropar: »Dobro, da pa ne pozabim koliko je, mi dajte uro.« In popotnik jo je moral oddati.

A. »Kako se moreš tako grdo napiti. Še živina ve, kdaj ima dovolj.« B. »O kadar jaz vođo pijem, tudi vem kdaj imam dovolj.

V uredništvu. »Vaš list naj vrag vzame, gospod urednik.« »Zakaj?« »Pisali ste, da mi je tat ukradel denar, a k sreči ni zapazil dragocene ure v drugem predalu.« »Ali ni res?« »Res, a drug večer je tat spet prišel in vzel še uro.«

V šoli. Učitelj: »Koliko je polovica od petih?« Učenec: (svojemu součencu) »Aha, me že ima; če rečem tri bo preveč, če rečem dve, pa premalo.

neprimerno najboljšo na ohranjenje kože
Brazay-Francovo žganje
lajša vse bolečine pri trganju in revmii.

Eau de Cologne de Brazay
ideal vseh toaletnih sredstev. — Dobiva se povsod.

IV 7818-2

Kakor ljubiti kakao in čokolado, tako tudi pripraviti:

Ivana Meffa

Kandol-Kakao

ki ima najmanj talčice v sebi, je torej najlažje prebaven, ne povzroča nikoli zaprtosti in je ob najboljšem okusu izredno poceni.

Prijeten samo s imenom **Ivan Meff** in s levo varstveno znamko.

Zavojito po 1/4 kg 90 vinarjev
1/2 " 80
Dobiva se povsod.

KAVINA PRIMES

zajamčeno pristna cikorijska.

TOVARNIŠKA

VARSTVENA ZNAMKA

Izdeluje

Prva jugoslovanska tovarna
za kavine surogate, figovo in sladno kavo

Ljubljani.

Za nagluhe

Je Plöbnerjev novozbljšan slušni bobni neobhodno potreben. (Patentovan v vseh kulturnih državah.) Z velikim uspehom se rabi, ako šumi po ušesih in pri nerovnem boleju ušes. Kdor ni popolno gluha, dospe na ta način do popolnega slišanja. Neoporučljiv in skoro neviden, ako se nosi ušesu. Tisočič v rabi. Mrgo zahvalnic od go-pode in zdravnikov. Pošilja se, ako se pošlje de-ter naprej ali povzame. 1 komad 10 K. 2 komada 18 K. — Prospekt s pričali zastoj. 1215 6 1

G. POEHLMANN,
Wilhelmstrasse 10, Monakovo (München) W. 44.

Moja soproga je š let čutila hudo šumenje po-lesih in je malo slišala; po komaj trimesečni po-let Vašega slušnega bobniča je pa skoro popolno zdravljena, in vam z radostjo sporočam, da sedaj preteku petih let zopet čuje tikatakanje ure. Potr-u se bom vedno najtopleje priporočati Vašo tako-ristno iznajdbo in dal na željo rad vsakomur priporočila.

Ulm. O. K.

Posestvo

Posetje iz hiše in gospodarskega po-voja v prav dobrem stanju, blizu župne cerkve, velikim, zasajenim vrtom poleg, dalje iz 3 goz-ov, 1 sebi in njiv za 17 mernikov posetve, se-oda iz proste roke pod ugodnimi pogoji. — Več-ve lastnik **Ign. Kleindienst v Mošnjah,**
p. Radoljica. 960 D 3-3

Loterijske srodke.

Dunaj,	19. maja	2	81	27	33	1
Gradec,	19. maja	6	29	31	44	43
Trst,	26. maja	3	9	13	42	47
Linc,	26. maja	3	79	48	31	27

Zmanjševalna dražba.

Dne 6. junija t. j. binkoštno sredo dopoldne ob 10. uri se bodo oddala na zmanjševalni dražbi po-pravljavna dela pri zvoniku in zakristiji farne cerkve na Trsteniku.

Zidarsko, kleparsko in tesarsko delo je pro-računjeno okroglo 8000 K. Natančnejši pogoji se izvedo v trsteniškem župnišču. Oddalo se bodo vse delo skupno ali posamezno. Priložiti je 5% varščine. Z zidarskim delom je pričeti takoj.

1218 1-1 **Stavbeni odbor.**

Hiša

1129 Proda se 2-2 skedenj ali pod, še prav dobro ohranjen. Več pov. lastnik **Matej Šetina** v Zbiljah, p. Medvode.

Jožef Odar

mizarski mojster v Srednji vasi sprejme takoj enega po-močnika in enega učenca. 1213 1-1

Hiša

na Planinici, p. Presejše p. Ljubljani s sadnim vrtom ter dvojnim kozolcem (dop-ler) vse v prav dobrem stanju, se po nizki ceni proda iz proste roke. Več pov. Franc Uršič, Brez-o-vica, p. Vič pri Ljubljani. 1158 2-2

Učenca

iz dobre hiše sprejme takoj Avgust Maté, čevlj. mojster, Ljub-ljana, Sv. Petra nasip šte. 45 ali pa Kolo-dvorske ulice šte. 8. 1163 2 2

Pozor, Amerikanci

in vsi, ki prihajate v Ljubljano, na novo trgo vino in zalogo moških in ženskih

Izgotovljenih oblek

Jomačega izdelka. — Velika zaloga obuval, trajc, klobukov, kovčgov (kufror), robesv, šerp, solčnikov, slamniov itd. po zelo nizki ceni. Tr-govina se nahaja tik dobro znane Tislerjeve go-stilne v Kolođvorskib ulicah 26.

Kdor je kupil enkrat, pride vedno rad. 736 4

Matej Orehek, trgovec v lastni hiši.

Takoj se proda dobro vpeljana trgovina

v Ljubljani. Proda se tudi hiša, v kateri se nahaja pekarija in gostilna. Ponudbe naj se pošiljajo na upravnishvo „Domoljuba“ pod šifro „500“. 1035 6-4

L. Luser-jev obliž za turiste

najboljše in najgotovše sredstvo proti kurjim očesom, trdi koži itd. 825 Glavna zaloga! L. Schwenk-a lekarna, Dunaj-Meldling

Zahte-Luser-jev obliž za turiste vajte K 120

Dobiva se v vseh lekarnah. 20-6

Fr. Čuden

urar in trgovec na drobno in debelo v Ljubljani.

Edini zastopnik švicar-skih tovarn „Union“.

Najnižje cene.

Lepi novi ceniki na zahtevo tudi poštnine prosto. 597 3

Josip Janko

urar v Kamniku 1186 1

Velika vilica priporoča veli-ko zalogo žep-nih in stenskih ur, budilnic, ve-rižic, prstanov, uhanov, brošev, kakor tudi vsa-ko vrstnih očal, po zelo nizki ceni. — Popravila, tudi najtežavnejša, izvršim vestno pod poroštvom.

Ceno Češko posteljne perje

8 kg novega skubljenega K 0-05, do-lega K 12-1, beloga, jake meškega, skubljenega K 18-1, kron 26-1, sušnobeloga, meškega, skub-lenega K 30-1; kron 30-1. Po-tilje se franko proti povzetju. Tudi se zamenja ali nasaj vsa-je proti povzetju poštnih stroškov.

Josifikt Saohuel, Lohes 159
p. Pizen na Češkem. 1008

Prilodnja številka „DOMOLJUBA“
izide dne 7. junija 1906.

Pomagajo hitro in za-nesljivo za kašelj, hri-pavest in zaslezenje.

Izvrstne slasti ter brez slabega vpliva na tek

Kartoni po 1 K
... in 2 K ...

Poizkusni
karton 50 vinar.

WIENER
Velbstallung
Präparat

EGGER'S
SCHLEIMLÖSENDE
PASTILLEN

1906 28 Naprodaj po vseh avstrijskih lekarnah.

Čitajte i Poslušajte i

Mizarjem, gostilničarjem itl. naznanim, da se pri meni k upi najcenejšec: steklo (šipe), stekle-nice, krožnike, zr-cala, podobne, okvire ter zmirom sveže špe-cerijsko blago po naj-lžji ceni pri 1115 3-3

Ivanki Colnar
nasproti Francelna v Kranju.

Veliko posestvo

na prodaj.

Posestvo obstoji iz prostorne hiše ter gospodarskega posojaja, vse trdno zidano s opeko krito, pripravnno za gostilniško obrt, in 23 oral njiv in gozda. Vse v le-pem kraju blizu Kranja za skupno 15 000 kron. Naslov pove uprav-nishvo. 1187 1-1

Rane

vsake vrste se morajo skrbno varovati pred vsako nesnago,

ker se po tej lahko vsaka tudi najmanjša rana razvije v zelo hudo, tedaj odpravljajo rano, že 40 let se je izkazalo mešano vino maslo, tako imenovano praško domače maslo kot zanesljivo sredstvo za obzvo. To zdravi rane čiste, olvaruje iste, olajšuje vnetje in bolečine, hladi in pospešuje zaceljenje.

Razpošilja se vsak dan.

1 polica 70 vin. Proti predplačilo K 3-16 se pošljejo 4 police, ali K 4-60 6 police poštine prosto na vsako postajo avstro-ogrsko monarhije.

Val dell embalage imajo zakonito deponovano varstveno znamko.

Glavna zaloga

B. FRAGNER, c. kr. dvorni dobavitelj
lekarna „pri črnem orlu“

Praga, Malá strana; ogel Nerudove ul. 203.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogrske, v Ljubljani se dobi pri gg. lekarnih: G. Piccoli, U. pl. Trakóczy, M. Mandetachliger, J. Mayr.

431a 20-20

Služba

cerkvenika in organista

se razpisuje s tem za **1. oktober**. Prosilec mora znati kako rokodelstvo. 1182 2-1

Župni urad Sv. Jakob ob Savi.

„Amerika“.

E. Kristan

oblastveno koncesijonirana pofovalna pisarna

za

Ameriko

v Ljubljani,

Kolodvorske ulice 41

26-10 (na dvorišču.) 118 D

„Amerika“.

Tovarna za stole

Franceta Švelgeljna

na Bregu, p. Borovnica, Kranjsko
izdeluje

vsakovrstne stole

od preprostih do najfinjših po najnižjih cenah brez konkurence. Ilustrovan cenik pošlje se na zahtevo 2525 D 26-11 zastoj in franko.

JOSIP POLAK

bivši knjigovodja Fr. Čudna

Ljubljana, Sv. Petra cesta

poleg „HOTEL LLOYD“.

TRGOVINA špecijskega blaga in špirta na debelo in drobno.

Založena popolnoma s svežim blagom 987 D pod nizkimi cenami. 12-2

Eksport domačega brinjeca, hruševca in jagodovca.

Podpisani slav. občinstvu ugodno javi, da bode ordiniral vsako soboto

v Škofjiloki

v stanovanju gospoda dr. Zakrajčeka na zobobolue.

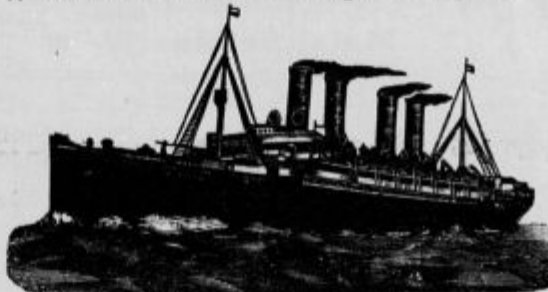
Vsakovrstne plombe, operacije, vstavljanje novih zob in celih zobovij itd. itd.

Dr. A. Praunseis,
234 D 26-10 zobozdravnik v Ljubljani

2 enonad-stropni hiši

se prodasta pod zelo ugodnimi pogoji. Več pove lastnik na **Trnovskem pri- stanu št. 14** v Ljubljani. 1026

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki „Severno nemškega Lloyd“

iz **Bremena**
v **New-York**

s cesarskimi brzoparniki

Kaiser Wilhelm II., Kronprinz Wilhelm, Kaiser Wilhelm der Grosse.

Prekomorska vožnja traja samo 5-6 dni.

Natančen zanesljiv pouk in veljavne vozne listke za parnike gori navedene parobrodne družbe kakor tudi listke za vse proge ameriških železnice dobite v Ljubljani edino-le pri 1912 D 12-9

Edvard Tavčar-ju, v Kolodvorskih ulicah št. 35.

nasproti občeznane gostilne „Pri starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto. Vsa potovanja se tika-joča pojasnila točno in brezplačno. Postrožba poštena, rečna in solidna.

Potnikom namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mexiko, California, Arizona, Utah, Wyoming, Nevada, Oregon in Washington nudi naše društvo posebno ugodno in izvanredno ceno čez Galveston. Odhod na tej progi iz Bremena enkrat mesečno.

Tu se dobivajo pa tudi listki preko **Baltimore** in na vse ostale dele sveta, kakor Brazilija, Kuba, Buenos Aires, Colombo, Singapore, v Avstralijo itd. itd.

Roskopf-patent

gld. 3-50

sistem Roskopf

gld. 1-50

Tvrda Roskopf Frer v Švici mi je naročila naj prodajam njene prave Roskopf patenti anker remontoir ure s sidro za polov- višno ceno gld. 3-50, da pokaže cenjenim odjemalcem razloček med pravo Roskopf patenti in takozvano „sistem Roskopf-uro“ ki stane pri tem le gld. 1-50. — Prava Roskopf-patent ura gre 35 ur, ima s stekli pokr. kolesje s sidro teče v rubinih in služi lahko 25-30 let; nasprotno postane „sistem Roskopf ura“ nerabna po nekaj letih. — Vsaka prava Roskopf-patent ura ima plombo, pism. jamstvo s tvrdko „Roskopf Frer“ v okovicah kolesju. 1112 5-2

gld. 3-50

gld. 5-50

Prava srebrna remontoir-ura

c. kr. puncirana

za gospode, dame in dečke.

Z enojnim plaščem. . . gld. 3-
Z dvojnimi . . . 4-
S 3 močnimi plašči . . . 5-
Posebno fine jekl. ure . . . 3-50
Zlata plaque pločnata . . . 5-
Prave „Omega“ ure . . . 8-50
14 kar. zlata . . . od 8-50
14 kar. zlate verige od 10-
14 kar. zlati prstani . . . 2-50

Ura s kukavico gld. 2-50.

Stenske ure

gld. 2-80

Z bitjem, 70 cm visoka gld. 3-50
Z bitjem liki zvon . . . 4-50
Z godbo . . . 5-50
Velike stenske ure, 100 cm . . . 6-50
Okrogle kuhinjske . . . 1-50
Baby budilka, 1 zvonec . . . 1-
Z dvema zvoncema . . . 1-50
Ponoči svečca . . . 1-60
I. a kakovost (2 zvonca) . . . 2-
Z godbo na zvon (3 zvonci) . . . 2-50

3 leta pismeno jamstvo. — Za neprimerno denar nazaj. Raz- pošilja se le po povzetju.

Maks Böhm, urar, Dunaj IV., Margarethenstrasse 27 v lastni hiši.

Največja in najstarejša tvrdka ustanovljena 1840. — Odlikovana z „Grand Prix“, častnim križcem in zlato svetinjo na Dunaju in v Parizu — Zahtevajte moj veliki cenik s 1000 slikami zastoj in poštine prosto

Mesa ne primanjkuje

več odkar se lahko znatno hranimo z močnatimi jedili, ne da bi to ovirala težka prebava. Pripravljajo se zdaj enostavno z

Ceres-jedilno mastjo

(iz najfinejših kokos-oreškov)

s tem postanejo izredno lahko prebavna, za zadostno množino beljakovine se pa poskrbi z dodatkom mleka in jajec.

1321 b 5-3

A. Šarabon v Ljubljani

tik svetega Petra cerkve.

Trgovina s špecerijskim blagom, moko, žganjem in deželnimi pridelki na drobno in debelo. Velika zaloga istrskega in laškega **brinja**, fig in sliv za žganjekuho. Ob času setve najboljše, zjamčeno zanesljivo kaljiva trayna, žitna, deteljna in vrtna **semena**. Dobi se tudi kladno apno in redilni prašek za živino. Najnižje cene, poštna in točna postrežba.

479 26-7

Otroške vozičke

od 9 kron dalje, galanterijsko in špecerijsko blago na drobno in debelo priporoča po najnižjih cenah.

1114 4-3

M. Rant, Kranj
Savsko predmestje.

Fran Juvan

lastnik valjičnega mlina v Srednjih Gameljnih pri Ljubljani priporoča svoje veliko zalogo vsakovrstne **moke in otrobov** po najnižjih cenah.

818 5-4

Najbolje švicarske ure, po nizki ceni se dobe pri sloveči, po celem svetu znani tvrdki

H. Suttner, Kranj.

Prosim zahtevajte najnovejši krasni cenik zastoj in poštne prosto. (Tisoče pohvalnih pisem.)

„Katoliška Tiskarna“

priporoča

kuverte s firmo in trgovske račune.

„Vzajemna zavarovalnica“

Dunajska cesta 19

v Ljubljani

Dunajska cesta 19

v Medjatovi hiši v pritličju

sprejema: 1. zavarovanja vsakovrstnih poslopij, premičnin in pridelkov proti požarni škodi; 2. zavarovanja zvonov proti poškodbam, in 3. zavarovanja za nižjeavstrijsko deželno zavarovalnico na Dunaji za življenje in nezgode.

Pojasnila daje in vsprejema ponudbe ravnateljstvo zavarovalnice ter postreže na željo tudi s preglednicami in ceniki.

Ta edina slovenska zavarovalnica sprejema zavarovanja pod jako ugodnimi pogoji, da se lahko meri z vsako drugo zavarovalnico. — V krajih, kjer še ni stalnih poverjenikov, se proti proviziji nastavlja spoštovane osebe za ta zaupni posel. Postavno vloženi ustanovni zaklad jamči zavarovancem popolno varnost.

38 D 24-10

Edina domača zavarovalnica! Svoji k svojim!

Postavno varovano. Vsako ponarejanje in ponatiskovanje kaznivo.

Edino pristen je Thierryjev
2630 D balzam 52-22

le z zeleno znamko „redovnica“.

Starostavno neprekosno

proti slabemu prebavljanju, krčem v želodcu, koliki, kataru, prsnim boleznim, influenci itd. itd.

Cena 12 majhnih ali 6 dvojnatih steklenic ali ena velika specialna steklenica s patent. zamaškom K 5.— franko.

Thierryjevo centifolijsko maslo,
povsod znano kot non plus ultra

proti vsem še tako starim ranam, vnetjem, ranitvam, abscesom in oteklinam vseh vrst. Cena: 2 lončka K 3-60 se pošlje le proti povzetju ali denar naprej.

Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri Rogaški Slatini.

Brošura s tisočimi originalnih zdravilnih pisem gratis in franko. V zalogi v skoro vseh večjih lekarnah in medicinskih drogerijah.

Preč. cerkvenim predstojništvom!

Priporočamo kot najcenejši, a elegantni tlak za cerkve, zakristije, veže, kuhinje in hodnike krasno

mozaične plošče

iz cementa v raznih barvah (do 5) in okusnih vzorcih po K 3-6 loco Ljubljana za 1 m². Imam tudi eleganten trotoar za pred in okoli hiše in cerkva. — Krasni so pokopališki križi iz mitiranega marmorja.

Slav. cestnim odborom in podjetnikom priporočamo zalogo cementnih cevi (6, 10, 15, 20, 25, 30, 40 cm notr. svetlobe) po jako ugodnih cenah, milne kamne, raznovrstne stopnjice, podboje. (bangerje), oklepje za okna itd.

Gg. kmetovalcem nudimo poleg imenovanega strešno cementno opeko, korita za prašiče (od 6 K naprej), grobne okvirje in spomenike iz cem. marmorja, 6 centimeterske cevi (1 m po K 1'20) za napeljavo vode mesto drugih železnih in lesenih cevi pri vodovodih, podstavke za pred vodnjake in drugo cementno blago.

Andrej Zajc

cementarna na Pešati, pošta Dol (Lusttal).

Ceniki in vzrci v naravi na zahtevo.

162 D 49-19

Klauerejev
„Triglav“
je najbolj zdrav izmed
vseh likerjev.

Pravi in pristni Triglav
izdeluje ednole
J. KLAUER, Ljubljana.

HERBABNY-jev podfosfornokislil apneni-železni sirup.

Ta pred 36 leti vpeljani, od mnogo
sdravnikov odobreni in priporočeni

prsnl sirup

je slez odstranjujoče in kašelj pomirjaajoče
sredstvo. Ker ima v sebi grenke tvarine vpliva
na dober tek in prebavljanje in pospešuje
reditev. To za tvorjenje krvi tako važno
železo je v tem sirupu v lahko asimilirani
obliki zastopano. Zelo koristno je za sla-
botne otroke, posebno za utrjevanje kosti,
ker ima v sebi fosforovo apneno sol.

Cena eni steklenici Herbabnyjevega
apnenega železnega sirupa K 2-50, po pošti
40 h več za savijanje. 2307 D 14-14

Svarilo! Svarimo
Vas pred
enakim ali podobnim
imenom razširjeno,
kar se tiče sestava
in učinka našega ori-
ginalnega preparata,
čisto različne pona-
redbe našega že 36 let
obstoječega fosfornokislila apnenno-železnega
sirupa, prosimo tedaj, vedno odločno zahte-
vati „Herbabnyjev apnenno-železni sirup“ in
na to paziti, da se bode sraven stoječa, ob-
lastveno vknjižena varstvena znamka na ste-
klenici nahajala. 2348 20-12

Edino izdelovanje in glavna raspoložitev:

**Dr. A. Hellmanns Apotheke „zur
Barmherzigkeit“**

Wien, VII, Kaiserstrasse 73-75.

Zaloga skoro v vseh lekarnah.

V zalogi je nadalje pri gg. lekarnarjih:
v Ljubljani: M. Mardetschlager, I. Mayr,
G. Piccoli, U. pl. Trnkócsy; Beljak: L. Ass-
mann, Jobst & Schneider; Brežje: G. Elsäcker
dediči; Celje: M. Rauscher, O. Schwarzl &
Co; Celovec: P. Birnbacher vdova, P. Hau-
ser & I. Pichler, V. Hauser & R. pl. Hillinger,
H. Gutt; Crnomelj: P. Haika; Reka; M.
Mizsan, F. Prodam, G. Prodam, A. Schindler;
Sovodenj: F. Kordon; St. Vid: A. Reichel;
Trbiž: I. Siegl; Trst: A. Filippi, E. pl. Leiter-
burg, P. Prendini dediči, T. Pigatti, Dr. J. Se-
ravallo, A. Suttina, A. Siebich; Velikovec:
I. Jobst; Volčperk: I. Huth.

„Slava Mariji“

ob tristoletnici Marijine družbe se še vedno
dobi v „Katol. bukvarni“ v Ljubljani po 40 v. izvod.

Največji napredek nove dobe!

Neobhodno potreben je slovit v pralnici Neobhodno potreben v kuhinji

Pristen le s to varst. znamko.

Dobiva se v vseh drogerijah, trgovinah s koloni-
jalnim blagom, lekarnah in trgovinah z milom.

Na debelo pri L. Minlosu na Dunaju, I.
Mölkereastei 3. 39 D 24 20

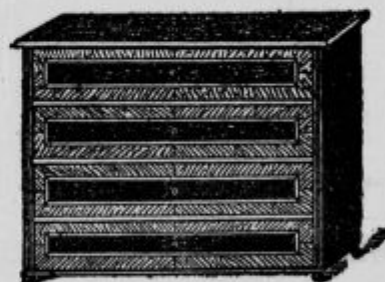
FILIP FAJDIGA, zaloga pohištva

LJUBLJANA,

Sv. Petra cesta 19

priporoča svojo veliko
**zalogo raznovrst-
nega**

pohištva

po najnižjih
cenah. 962 6-3

Ljubljana Josip Kordin Ljubljana Pred Skofijo 3 priporoča Pred Skofijo 3

== svojo bogato zalogo vsakovrstnih zanesljivih semen ==
kakor: črne domače, lucerne in rudeče detelje, esparsete, velikanske rumene, rudeče in
bele pese, in korenje za krmo. Raznih semen graha, vseh vrst trav: travnišnice, mešane
za suho in mokro zemljo, najboljša krma za živino in konje, jesenska repa, vse vrste so-
late, kakor sploh vseh kuhinjskih zelišč in kmetijskih semen po nizkih cenah.

Poštnim potom izvršujejo se naročila točno in solidno.

167 26-18